

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtletno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čekovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
2000 din, pol strani 1000 din, četrt
strani 500 din, osminka strani 250 din
in ena šestnajstinka strani 125 din
Mali oglasi posamezna beseda 1 din

Vojna v Albaniji in Afriki

Albanska fronta

Nobenih bistvenih sprememb na severnem in osrednjem odseku

Vreme se je čez božične praznike na vsej dolžini albanske fronte popravilo. Mraz je pustil in na severnih bojiščih so prenehali snežni viharji. Ako se vremenske prilike ne bodo poslabšale, se bo srditost grškega napadanja in italijanske obrambe na vsej fronti stopnjevala, ker je Grkom uspelo spraviti nova ojačenja v bojno črto.

Z zapadnega brega Ohridskega jezera na severu so skušale grške čete prodreti italijanske utrdbe, ki gredo od jezera proti vasi Linu (ki je v rokah Grkov) in važnemu cestnemu križišču Čukusu, ki je velikega pomena za nadaljnji razvoj grškega prodiranja, vendar niso uspeli. Italijanska obramba čisto na severu je postala zadnji čas tako močna, da bodo morali napeti Grki vse sile, ako bodo hoteli iz tega frontnega dela nadaljevati pohod proti mestu Elbasan.

V božičnih dneh so napadli Grki večkrat močno utrjene italijanske postojanke, ki obvladujejo dolini rek Škumbe ter Devoli. Napadi so bili izredno srditi in so se razvili na več višinskih točkah ljuti boji na nož. Italijanska obramba petrolejskih vrelcev v dolini ob reki Devoli je bila nenavadno trdovratna. Grške čete so bile pri vseh napadih zavržene.

Tudi Italijani so izvedli s svoje strani več napadalnih sunkov proti grškim postojankam, ki pa niso prav nič spremenili bojne črte na severu.

Prav tako je bila znatno zmanjšana grška ofenziva na osrednjem delu pred mestom Tepeleni in okrog Klisure brez probojnosti in odločitve. Položaj na frontni sredini se od našega zadnjega poročila bistveno ni spremenil.

Napredovanje Grkov na jugu

Na južnem frontnem odseku se Italijanom ni posrečilo z neprestanimi protinapadi zadržati grško prodiranje, ki se pomika nezadržno v severni smeri od пристanišča Himara. Ko so osvojili Grki Himaro, so napredovali še okrog 15 km proti severu v smeri Valone. Grške čete so stale 27. decembra pri Logari planini, ki je oddaljena v zračni črti od Valone komaj 20 kilometrov.

Pri Himari so ujeli Grki poveljnika drugega bataljona 2. bersaljskega polka skupaj s štabom. Zajet je bil tudi 141. fašistovski bataljon z 29 častniki in 677 miličniki. Grkom je padlo v roke veliko vojnega materiala.

Grki se bližajo Valoni

Ker je usmerjeno prodiranje Grkov v osrednjem in južnem frontnem odseku proti pristanišču Valona, hočemo razložiti čitateljem velik pomen tega obmorskega mesta.

Iz vojaškega stališča je Valona ena najpomembnejših točk vzhodne obale Jadranskega morja. Važnost te postojanke je znala o niti Italija že leta 1914., ko je poslala svojo vojno mornarico v Valono in je s to zasedbo zaprla

Jadransko morje. Med vso svetovno vojno je služila Valona Italiji kot oporišče vseh njenih vojnih pohodov ter gibanj na Balkanskem polotoku. (Med svetovno vojno je bila Italija na strani Anglije ter Francije proti Nemčiji in Avstro-Ogrski.) Šele leta 1920. je Valono zopet vrnila Albaniji, a si je pridržala 5,7 kvadr. kilometrov obsežen otok Saseno, ki je visok 331 m in leži pred valonskim zalivom. Ta otok je bil za Italijo izhodišče vse njene balkanske politike do spomladi 1939, ko je zasedla vso Albanijo.

Valonski zaliv je zelo plitev ob vходу in ima dva pomola, od katerih se uporablja največ vzhodni. Ob njem je pa morje komaj globoko nekaj nad 3 m in se večje ladje ne morejo pred njim zasidrati. Tu je pozidano mesto Valona, ki ima ob morju značaj evropskega mesta, njegova notranjost pa je ostala še albanska.

Afriška bojišča

Boji za trdnjavo Bardija

Ko so pregnali Angleži iz ozemlja Egipta Italijane, je uspelo umikajočim se italijanskim četam, da so se zatele v italijanski Libiji v obmorsko trdnjavo Bardija.

Bardija je najvzhodnejše in prvo naravno libijsko pristanišče. Pri Bardiji je globok cestni zaliv, ki se je zajedel v 200 m visoko puščavno ploščad. Zaliv obdajajo rdečkaste in skoraj navpične skale. Čisto zgoraj na steni, daleč v gorju leži vas Bardija. V ozadju zaliva so v dolinski zarezi skladišča in lope. Bardija je važna trgovska postojanka za notranjost italijanske kolonije Libija.

Nad bardijskim zalivom vodi ob obali široka cesta, katero je dal zgraditi do egiptске meje med to vojno z letalom smrtno ponesrečeni italijanski maršal Balbo. Na vrhu je s ceste krasen razgled v gričevnato, kamenito in puščavsko Libijo.

V Bardiji sta za utrjenimi postojankami dve italijanski diviziji, ki sta pa popolnoma obkroženi in odrezani od še preostale vojske maršala Grazianija.

Božične praznike so porabili Angleži za priprave za zadnji naskok na Bardijo, pred katero so pripeljali najtežje topove na tovornih avtomobilih, katere so odvezli Italijanom v bitki pri Sidi Baraniju. Uporabljajo tudi italijanske premične cisterne. Italijansko letalstvo poskuša na vsak način preprečiti ta odločilni napad z bombardiranjem angleških čet, ki obkrožajo Bardijo.

V napadih na posamezne utrjene postojanke okrog Bardije sodelujejo poleg angleške pehote v veliki meri motorizirani odredi z učinkovito podporo letalstva in vojne mornarice.

Bombardirana libijska mesta — upori v Abesiniji

Angleška armada, ki je izvojevala bliskovito zmago pri Sidi Baraniju, ni v celoti zaposlena

Tri kilometre dalje od Valone so uredili Italijani pristanišče za albansko nafto, katero so izsledili v dolini reke Devoli pri Crioneru. Od tega kraja je zgradila Italija v letih 1933. do 1936. okoli 120 km dolg podzemski cevovod do Valone, po katerem priteka pri Crioneru po črpalkah iz zemeljskih globin črpana nafta.

Prvi italijanski parnik z albansko nafto je odpeljal v Italijo leta 1936. V Valoni lahko črpajo parniki nafto v tanke.

Če je ogrožata angleška in grška mornarica ter letalstvo morje pred Valono, so Italijani uvoz albanske nafte morali zaustaviti. V zadnjih dneh je zašel tudi Crionero (ležišče nafte) v območje grških topov. Iz tega razloga je bilo tudi črpanje nafte v omenjenem kraju ustavljeno.

Ako bodo zasedli Grki Valono in Crionero ob reki Devoli, bodo gospodarili nad albansko nafto, ki je dajala Italiji mesečno 15.000 ton in je bil njen edini lastni petrolejski vir.

z obleganjem Bardije, ampak so njeni znatni deli na pohodu proti libijskemu važnemu obmorskemu mestu Tobruk.

Angleško letalstvo čnevno bombardira Tobruk, trdnjavo in veliko letališče Benito ter pristanišče Tripolis. Angleške bombnike podpira pri napadih vojna mornarica. Na ta način je Italijanom onemogočeno, da bi pošiljali iz notranjosti Libije ojačenja v Tobruk ali proti oblegani Bardiji.

Italijani pa nimajo opravka samo v severni Afriki, ampak že tudi v Abesiniji. Tam je zagrabilo na tisoče Abesincev za orožje, ki jim ga je dobavila Anglija. Abesinski uporniki ogrožajo na vseh knocih ter krajih Abesinije italijanske vojaške postojanke.

Italijani o važnosti Afrike za Anglijo

Italijansko časopisje se je razpisalo za Božič glede važnosti Afrike za Anglijo. Iz teh poročil posnamemo trditev, da sta morali Francija in Anglija pred vstopom Italije v vojno držati proti njej (Italiji) 1800 bombnikov in 600 lovskih letal. Italija mora zalagati svojo vzhodno Afriko po zračni poti, zato mora premagati italijansko letalstvo ogromne napore. Sredozemlje in Afrika sta bila od nekdaj italijanska življenjska prostora. Italijansko cesarstvo v Afriki se mora zdaj boriti z vsemi svojimi silami proti angleškemu imperiju (svetovnemu vladarstvu). Dokler bo imela Anglija v Afriki svoj močan ugled, ne bo mogoče zadati angleškemu imperiju odločilnega udarca. Britsko cesarstvo bi lahko ugasnilo v Evropi, živelo bi pa dalje v Afriki. Če pa bi prejelo smrten udarec v Afriki, bi moralo umreti. Zato Anglija vedno bolj krepi svoje sile od Kaire na severu Afrike do mesta Capetown čisto na jugu s kolonialnimi četami. Toda Italija bo končno znala premagati tudi ta branik.

Leto težkih preizkušenj

Leto, ki te dni gre v zaton, je bilo vojno leto. Z mesecem septembrom je že nastopilo drugo leto vojne med vojskujočimi se velesilami. Ob začetku leta 1940. so sojenice, ki so stale ob njegovi zibelki, mu napovedovale konec v znamenju ognja in meča. Ko se je leto rodilo, so pokali topovi v severno-vzhodnem delu Evrope ter peli žalostno pesem malega naroda, ki zoper orjaka po velikosti in sili brani svojo neodvisnost in neokrnjenost svojega ozemlja. To so bili Finci, ki so se že ves mesec vojskovali zoper sovjetske čete ter so nadaljevali svojo junaško borbo ves januar in februar, dokler niso zoper ogromno premoč obnemogli ter prisiljeni zaprosili 10. marca za mirovna pogajanja. V pogodbi, sklenjeni s sovjetsko vlado, so morali odstopiti na jugu in severu znatne dele svojega ozemlja.

Pretekla zima je bila dolga in huda. Med njo večjih vojnih podvzetij (razen finsko-sovjetske vojne) ni bilo. Nemčija je v tem času izvršila velike diplomatične in vojaške priprave. Francija je sedela, da se poljudno izrazimo, križem rok. Poslala je dosti vojaštva v utrjeno Maginotovo črto, kjer vojaki niso vedeli kaj početi. Imeli so časa dovolj, da bi gledali v zvezde ter čitali iz njih, če bi znali, bodočo usodo. In ta je kmalu prišla. Dne 9. aprila sta bili Danski in Norveški dostavljeni spomenici nemške vlade, v katerih se dozazuje, da sta obe državi v nevarnosti, da jih zasedeta Anglija in Francija. S to spomenico so stopili na ozemlje Danske in Norveške nemški vojaki.

Danska je nemške zahteve takoj sprejela ter je bila zasedena od nemškega vojaštva, upravlja se pa sama. Norveška se je uprla, zaupajoč na pomoč Anglije in Francije, ki pa je bila nezadostna. V teku meseca dni je bila od nemške armade zasedena. Norveška vlada se je s kraljem preselila v London. Sledila je 10. majnika spomenica nemške vlade Nizozemski in Belgiji z zahtevo po dovolitvi nemške vojaške zasedbe. Obe državi sta se uprli z orožjem, toda proti številčni in tehnični premoči nista uspeli. Nizozemska je omahnila 14. majnika. Kraljica Vilhelmina je odpotovala v London. Belgijski kralj pa je 28. maja kapituliral.

Po zasedbi Nizozemske in Belgije je prišel zlom Francije s čudovito naglico. Nemški napad je prebil slabo zavarovano obrambno črto na francosko-belgijski meji. Nemške čete so se razlile po severni Franciji. Francoska vlada je odstavila vrhovnega poveljnika Gamelina ter poklicala na čelo vojske generala Weyganda. Toda bilo je prepozno. Dne 10. junija je nemška armada že dospela v Pariz. Istega dne je napovedala Italija vojno Franciji in Angliji. Čez sedem dni je maršal Petain, ki je postal predsednik vlade, prosil nemško vlado za »časne pogoje za premirje«. Naslednjega dne sta se v Monakovem sestala Hitler in Mussolini. Dne 22. junija je bilo podpisano nemško-francosko premirje, dva dni nato pa francosko-italijansko. Nemške čete so obdržale zaseden ves severni in srednji del Francije in vso zahodno morskobalno. Nezasedeni del Francije upravlja Petainova vlada, ki ima svoj sedež v Vichyju. Za vrhovnega poveljnika francoskih čet v francoskih afriških kolonijah pa je bil imenovan general Weygand.

Vzporedno z dogodki na zapadu so se vršile spremembe tudi na jugovzhodu Evrope. Zgodila se je nekrvava, pa vendar zelo boleča operacija Romunije. Dne 26. junija je sovjetska vlada zahtevala od Romunije odstopitev Besarabije in južnega dela Bukovine. Čez dva dni je romunska vlada te zahteve sprejela. Po preteku meseca dni so se začela pogajanja med Romunijo in Madžarsko. Ker niso uspela, sta Nemčija in Italija poklicali zastopnika obeh držav na Dumaj, kjer je bila izrečena 28. avgusta razsodba, da mora Romunija odstopiti Madžarski ves severni del Transilvanije. S sporazumom z Bolgarijo je Romunija 13. sep-

tembra odstopila Bolgariji južni del Dobruže. Velik nemir se je polastil vsega prebivalstva Romunije. Kralj Karel je odstopil in odpotoval iz države, sledil mu je na prestolu sin Mihael, vlado pa je prevzel general Antonescu, ki upravlja državo s pomočjo Železne garde.

Meseca septembra (27. IX.) je bila podpisana trozveza Nemčija, Italija in Japonska z delitvijo interesnih krogov: Japonska dobi vzhodnoazijski prostor, Nemčija in Italija pa evrposko-afriški. Dne 27. oktobra pa je izbruhnila vojna med Italijo in Grčijo, ki je zaprosila Anglijo za pomoč. Angleška pomoč se udejstvuje zlasti z letali. Od začetka so se bitke med Grki in Italijani vršile na grškem ozemlju, sedaj pa se bojišča nahajajo na ozemlju Albanije. Tudi v severni Afriki se je začelo ofenzivno nastopanje. Z ofenzivo so 9. decembra začeli Angleži, ki so zavzeli nekatera oporišča ob Sredozemskem morju, katera ležijo na ozemlju Egipt pa so jih bili zasedli Italijani. Sedaj se vršijo borbe na ozemlju Libije, ki spada pod italijansko oblast. Vojna na Daljnem vzhodu med Japonci in Kitajci, ki traja že preko tri leta, se še tudi ob koncu tega leta ni končala.

Pregled dogodkov letošnjega leta nudi žalostno sliko razdvojenega človeštva, ki ne more medsebojnih vprašanj rešiti drugače, kot s topovi, granatami, bajoneti in bombami. Naši državi je bila taka krvava razprava doslej prihranjena. Ostali smo v miru. To je velika zasluga našega narodnega voditelja dr. Antona Korošca, ki je prav v tem najvažnejšem in najnevarnejšem vprašanju sedanjega časa pokazal svoje velike državniške sposobnosti. Z narodnim sporazumom med Hrvati in Srbi, čigar soustvaritelj je bil, je poskrbel za notranje pomirjenje v državi in s tem za njeno ojačanje. Hkrati je zastavil vse sile svojega modrega in močnega duha, da se ohranijo dobre razmere zlasti z obema nam sosednima velesilama. Pred 14 dnevi nam je ta velika voditeljska modrost ugasnila. Težak, zelo težak je ta udarec za našo domovino. Njegove težke posledice moremo le tako ublažiti, ako v spominu na svojega pokojnega velikega voditelja strnimo svoje vrste v zvestobi do njegovih načel, v posnemanju njegovega požrtvovalnega dela ter v ljubezni do naroda in države. V tem smislu nam bodi vsem novo leto srečno!

V Sloveniji do nove žetve ne bomo stradali!

Županska zveza je sklicala dva sestanka županov, na katerih je predsednik Banovinskega prehranjevalnega zavoda v Ljubljani, bivši minister g. Snaj, županom tolmačil delo novo ustanovljenih občinskih prehranjevalnih uradov v zvezi s Prevodom. Prvi sestanek se je vršil v Mariboru za župane iz okrajev: Maribor desni in levi breg, Ptuj, Ljutomer, Murska Sobota, Dolnja Lendava, Dravograd, Slovenjgradec in Slov. Konjice; drugi pa v Celju za župane iz okrajev: Celje, Šmarje, Gornji Grad, Brežice, Krško, Laško. Obeh sestankov se je udeležilo okrog 250 županov, ki so se obenem poklonili spominu svojega častnega občana g. dr. Antonu Korošču.

Na sestankih je predsednik »Prevoda« bivši minister g. Snaj poudarjal, da v Sloveniji do nove žetve ne bomo stradali, ker je preskrbljeno za dovoljne količine najvažnejših živil, predvsem za žito, olje, mast in sladkor. Belega kruha si sicer ne bomo mogli v izobilju privoščiti, pač pa bo dovolj kruha iz mešane pšenično-koruzne moke. »Prevod« bo poskrbel za

dovoljne zaloge pšenice in koruze, prav tako bo zagotovil tudi preskrbo z mastjo, sladkorjem in oljem.

V svrhu preskrbe najrevnejših občanov je na sestankih bilo predlagano, da oni davkoplačevalci, ki imajo z dokladami vred na leto več kot 20.000 din davka, plačajo izreden socialni davek v višini 5—15% doklad na že obstoječe davke. Kmetovalci s tem davkom ne bodo prav nič prizadeti, kajti kmetov, ki bi plačali na leto nad 20.000 din davka, v Sloveniji najbrž ni. Navedeni socialni davek bodo plačali v korist najbednejših torej le bogataši. Podpore iz sredstev tega davka se bodo dovoljevale po občinah le družinam in osebam, ki nimajo premoženja, in takim bajtarjem (kočarjem), ki se tudi nahajajo v bedi in nimajo dovolj živil in sredstev za najpotrebnejše življenjske potrebščine. Podpore se pa ne bodo delile v denarju, ampak v obliki življenjskih potrebščin, ki se bodo najbrž morale pri javnih delih odslužiti (kuluk).

Amerika in Anglija po ruski sodbi

Rusko časopisje obširno razpravlja o današnjih svetovnih dogodkih. Med drugimi listi piše časopis »Trud« o ameriški pomoči Angliji takole:

»Pravno in zunanje Amerika še ni v vojni, toda pom. ki prihaja preko morja v Anglijo, se večja vsak dan. Po odstopitvi 50 vojnih ladij Amerika prodaja Angliji trgovske ladje, letala, tako zvane leteče trdnjave in druge vojne potrebščine.

Pošiljanje letal v Anglijo se povečava iz dneva v dan. Po podatkih tiska iz nevtralnih držav dobavlja sedaj Amerika Angliji mesečno 504 letala. Po istih cenitvah bo Anglija v letu 1941. dobila od Amerike mesečno 1100 letal.

Toda vojna pomoč preko morja iz Amerike ne obstoja samo v letalih in v drugem vojnem materialu. Tudi ameriški piloti služijo v čimdalje večjem številu v angleških zračnih ednicah kot prostovoljci.

Očividno je, da se bo angleško-ameriško sodelovanje še poglobilo. O tem se jasno izraža predsednik Roosevelt v svojih govorih in temu namenu služi tudi delo tako zvanega Belega komiteja, ki v Ameriki vrši propagando za čimvečjo pomoč Angliji. Imenovani Beli ko-

mite si je postavil dolžnost, da se pomoč Angliji pospeši in poveča v letalih, topništvu, vojnih in trgovskih ladjah, živežu in denarju, istočasno se pa mora prepričati vsaka oskrba Nemčije in Italije z vojnim in drugim materialom preko morja.

Izvoz vojnega materiala v Anglijo je silno povečal delo ameriške vojne industrije, v zadnjem času se pa pospešeno snujejo po vsej Ameriki nove tovarne za orožje vseh vrst. Sam italijanski časnikar Luigi Barzzini piše v listu Popolo d'Italia, da je Amerika za Anglijo ogromen rezervoar surovin, življenjskih potrebščin in orožja. Celo ameriški bogataš Ford, ki je bil nekaj časa proti ameriški pomoči Angliji, je nedavno v amerškem senatu v posebnem govoru poudaril, da morajo Američani dati Angležem toliko denarja, kolikor ga Angleži žele imeti. Na ta način bo vojna prej končana.

Kar se tiče vprašanja Daljnega vzhoda, smatrajo Američani, da se bo rešilo samo po sebi, čim bodo Angleži zmagali. Glavna borba sedanje vojne se ne bo vršila na Vzhodu, ampak v Evropi in če tu Anglija zmaga, se bo stanje na Vzhodu rešilo samo od sebe. V to svrhu pa tako hite Američani v vojni pomoči Angliji.

Srečno Novo leto

1941

želita vsem cenjenim naročnikom, inserentom,
čitateljem in prijateljem „Slovenskega gospodarja“

uredništvo in uprava

Po Jugoslaviji

Letni obračun kmetijskih ustanov

V soboto, 21. decembra, je pod predsedstvom g. Martina Steblovnika zasedala v Ljubljani zakonita zastopnica kmečkega stanu »Kmetijska zbornica«, v nedeljo so se pa zbrali člani odbora Kmečke zveze na svoje redno zasedanje. Obe organizaciji sta se uvodoma spomnili velikega dobrotnika pokojnega voditelja dr. Antona Korošca. Njegovemu spominu na čast je Kmetijska zbornica sklenila v bodoče dati vsako leto dvema kmečkima fantoma (enemu iz Štajerske, drugemu iz Kranjske), ki bosta ostala na domačem posestvu, vso oskrbo v kateri koli kmetijski šoli v Sloveniji. Tudi Kmečka zveza je v spomin dr. Antona Korošca ustanovila sklad dr. Korošca in iz sredstev tega sklada se bosta vsako leto šolala dva najsiromašnejša kmečka fanta za učiteljski poklic.

Iz delovanja Kmetijske zbornice posname, da se je trudila doseči oprostitev trošarine za tisti cement, ki se potrebuje pri kmetijskih zgradbah; doseglo je, da se cena krompirja ni uradno določila; vršila je pa poleg tega več ali manj uspešna posredovanja v vseh stvareh, ki se tičejo kmetijske zakonodaje in kmetijskega napredka sploh. Zlasti lep uspeh ima zbornica z izdajanjem strokovnega

lista »Orač«. Proračun za leto 1941. znaša 1.102.000 din.

Prav tako, kot Kmetijska zbornica, je delovala z več ali manj uspešnimi posredovanji tudi Kmečka zveza, ki si je poleg tega ustanovila še svojo posojilnico, delovala pri reorganizaciji blagovnega združništva ter sodelovala pri uresničitvi načrta o učiteljskišniških domovih. Nabavljala je svojim članom sadna drevesca in umetna gnojila, prirejala je številne kmetijsko-poučne tečaje in predavanja. Občni zbor delegatov Kmečke zveze se bo vršil 26. januarja 1941. ob 9 dopoldne v frančiškanski dvorani v Ljubljani, tabor Kmečke zveze bo pa prihodnje leto v Novem mestu.

Spominski križ. Na najvišjem vrhu Velebita, imenovanem Sveto Brdo (v zapadnem delu Krasa proti Jadranskemu morju, 1758 metrov visokem), bodo zgradili v spomin na 1300 letnico pokristjanjenja Hrvatov križ. Visok bo 50 metrov ter zgrajen iz železo-betona. V podnožju križa bodo priredili kapelo na čast hrvatskemu blaženiku Nikoli Taveliču, o katerem upajo, da bo v bližnji bodočnosti proglašen za svetnika. Napraviti nameravajo v križu avtomat, ki bo izžarjal ob raznih verskih in narodnih praznikih s križa svetlobo. Križ bo postavljen na takšnem kraju, da bo viđen daleč okoli po otokih Jadranskega morja. Vsako leto se bodo priredila pri križu romanja v čast bl. Nikoli Taveliču.

Čuječe oko mornarice

Delovanje pomorskih zračnih sil često zasenči napade in gibanja navadnih kopnih letal. Brez letal, ki imajo svoj dom na ladji nosilki letal, bi bila vojna mornarica slepa in preveč izpostavljena sovražnim napadom. A tudi njena napadalna sila bi bila omejena na dosežaj njenih topov. Ladijska letala se zelo razlikujejo od navadnih kopenskih letal. V njih so združena svojstva lovcev, bombarderjev in

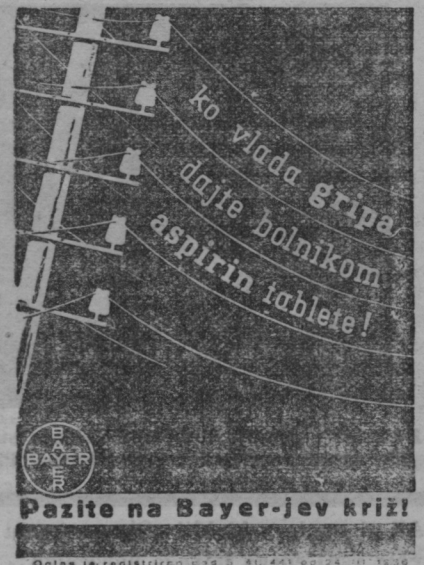
torpedonoscev. Navadno razumemo pod zračnim torpedom letalske bombe najtežjega kalibra, toda pravi zračni torpedo je povsem drugačno uničevalno bojno sredstvo. Z uspehom ga lahko vržemo na cilj samo iz točno preračunane višine. Taka letala, ki se imenujejo torpedoplani, so posegla prvič v boj aprila 1940, ko so napadla na poletu iz severno-angleških Orknejskih otokov na Bergen v

Norveški nemško križarko, in to s popolnim uspehom. Pozneje so te vrste angleških letal sodelovale z navadnimi letali posebno ob napadih na nemške pomorske sile, ki so se zbirale v poletju in na jesen ob Rokavskem prelivu za vdor v Anglijo. Tedaj so dosegla uspehe celo pri uničevanju težkih tankov.

Te angleške pomorske zračne sile so se obnesle tudi na afriškem bojišču, kjer so onemogočile prodiranje čet italijanskega maršala Grazianija ob severnoafriški morski obali proti Egiptu in Sueškemu prekopu.

Razen te svoje ofenzivne službe vrše angleške pomorske zračne sile neprestano obhodno stražo na vseh morjih, kjer odkrivajo sovražne križarke, ki prežijo na angleške tovarne ladje. One so neprestano čuječe oči britanske mornarice. Najnovejši modeli »Farey Fulmar«, ki so stopili pred kratkim v službo, pomenjavo v svoji uporabnosti pravo zmagovalje letalske tehnike.

Angleške pomorske zračne sile stalno rastejo. Da vidimo, koliko pažnjo posveča tej vrsti orožja britansko vojno vodstvo, je dovolj, da omenimo, da bo kmalu dograjenih šest novih matičnih ladij — nosilk letal.

Pazite na Bayer-jev križ!

Dolga je registrirana št. 5 81 441 00 24 11 1936

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

I.

Ojstriško planino in Hom loči strašna soteska, ki je pol ure navzgor in navzdol ni mogoče prestopiti. Ljudje pravijo, da se je vrag nad nekim pastirjem s planine tako razjezil, da je na tem kraju zemljo raztrgal in skozi razpoko napeljal Bistriški graben, tako da sta ostali obe planini brez vode. Zaradi tega se imenuje ta soteska Hudičev graben. Bog ve koliko klafter globoko padajo skalnate strmine, na dnu nekje pa buči in šumi voda. Zgoraj steni nista nikjer dalj narazen, kakor toliko, da bi lahko kamen vrgel z ene na drugo stran. Na enem kraju pa — tam, kjer je na ojstriški strani peč, imenovana Prag, na homški strani pa tik na robu star macesen — je graben tako tesen, da bo z ene na drugo stran le kakih šest klafter. Globok je tu tako, da bi lahko dva podkrajška cerkvena stolpa enega na drugega postavil v sotesko, pa bi komaj zvezda prikukala iz brezna. Bil pa je Prag na ojstriški strani za kaki dve klaftri višji ko macesen na nasprotni strani. Temu kraju so ljudje rekli Pekel.

Od macesna se vije stezica navzgor po trati k studenčku, ki slovi daleč naokoli zaradi svoje mrzle, čiste

vode, o kateri ljudje pravijo, da ima čudežno moč, in dalje po planini k pastirskim stanom, ki jih imajo tu vs premožnejši gruntarji iz doline.

Bilo je lepega jasnega poletnega dne. Pri studencu je sedelo veliko, postavno dekle, ki je bilo čedno po domače napravljeno. Stara je mogla biti kakih dvajset let. Bila je lepega obraza, cvetočih lic, oči pa so razodevale ponos in deklško odločnost. To je bila Julka, hči podkrajškega župana Nadvornika. Davi je gnala kravo na očetovo planino, zdaj pa je počivala pri studencu. Zda pa zdaj je goitnila požirek hladne studenčnice, vmes pa je napeto gledala na drugo stran grabna, ker se ji je zdelo, da se tam nekaj godi.

Od Homa sem se je spet začul strel. To so lovci, je sklepala Julka. Spet je počil strel. Tedaj je skozi smrečje nekaj švignilo in spet izginilo. Na srnjaka so šli, si je mislila in je hotela počakati, da bi še več videla. Pa je res videla — še več, kakor si je želela... Zopet sta počila dva strela. Kar nato še tretji — ta že bliže. Nekaj minut nato je nastal pod vrhom Homa krik in žvižg, s svojimi bistrimi očmi je dekle zagledal neko temno postavo, ki se je koleštrala po bregu dol, za njo so se prikazali drugi, ki so jeli venomer streljati in kričati. Zdaj ji je bilo jasno: lovci so zasačili divjega lovca in ga gonijo ter lovijo... Divji lovec je napel vse sile, da bi jim ubežal. Bliskovito je drčal ob grmovju proti levi strani planine ali tu so bili pripravljeni že drugi lovci, ki so vpili in

Prvi kristjani v Rusiji. V prvih stoletjih po Kristusu je bila Rusija razdeljena na več manjših kneževin. Najmočnejša med njimi je bila kijevska. Takrat je bila Rusija še poganska. Vdova po knezu Igorju je bila prav za prav prva kristjanka v Rusiji. Krst je sprejela leta 957. Vendar pa je ostal njen zgled brez odziva. Šele njen vnuk Vladimir, ki je bil krščen leta 988., je našel med narodom popolno razumevanje. Narod se je dal trumoma krstiti. Koj nato je dal v vsej kneževini uničiti vse poganske molitnice in znamenja. V sosednje kneževine pa je poslal pridigarje, ki so spreobradali pagane. Prvo krščansko cerkev je dala zgraditi kneginja Olga v Kijevu, posvečena je bila sv. Eliji.

Novice iz domačih krajev

70 letnica g. župnika zadrugarja. Na Sp. Polskavi pri Pragerskem je slavil sredi decembra 70 letnico tamošnji g. župnik Melhior Zorko. Rodil se je na Zdolah pri Brežicah. Novo sv. mašo je pel na Vidmu ob Savi. Zorkova nova sv. maša je bila prva v novi videmski hiši božji. Kaplanoval je prvič v Solčavi pod že rajnim g. župnikom Šmidom. Njegova duhovniška služba med Solčavčani je bila še po starem načinu, ker je poučeval otroke poleg verouka še tudi v drugih predmetih. Jubilant se je po dr. Krekovich načelih kot mlad kaplan

lotil združništva in je imel v Savinjski dolini na tem polju lepe uspehe. V hvaležnost za organizacijo dobrodočih zadrug je bil imenovan za častnega občana občin Rečica in Kokarje. Kaplan je bil še pri Sv. Marjeti niže Ptuja, v Leskovcu, v Cirkovcah ter na Hajdini, od koder je prišel za župnika na Sp. Polskavo, kjer je vsestransko delaven v zdravju ter mladeniški čistosti dobrih 20 let. V cerkvi, na združnem in prosvetnem polju delavnemu g. župniku Melhiorju čestita k 70 letnici »Slov. gospodar« z željo, da bi dočkal še več življenjskih jubilejev pri telesnem zdravju ter duševni čistosti!

V Plešivcu v župniji škale pri Velenju sta obhajala zlato poroko Jožef in Helena Pirnat

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

pokali vanj. Ali so resno merili nanj ali so ga samo strašili, tega dekleta ni moglo presoditi. Hitela je na kraj ostriškega brega in se tu sklonila med brinje; od tod je lahko pregledala ves homški breg in ji ni ušlo nič tega, kar se je na oni strani godilo. Nekaj časa ni videla divjega lovca. Kar iznenada se je nekaj niže spet prikazal. Bum, bum, bum so pokali za njim... Za božjo voljo, zdaj je padel, valil se navzdol ko kamen, gotovo so ga zadeli. Ne! Že je pokonci in hiti na desno. V navpično peč hoče. Ali saj ni mogoče. Tu gor še mačka ne pride. Tudi lovci so se že prikazali zgoraj in streljajo dol. To je pravi čudež, da ga ne zadenejo. In kak je! Ves je črn, glavo pa ima belo, kakor da je z apnom polit... Še enkrat skuša na levo predreti, pa se mora pred streli umakniti. Zdaj se je sklonil pod grm. Od leve prihaja pet, šest lovecev — bum, bum pokajo streli — ko divjo zver ga gonijo. Spet je vstal, proti Pragu leti, za njim je vrišč. Sveta Marija, ta človek ne pozna kraja in hiti v smrt.

Nehote je Nadvornikova Julka planila pokonci in je zavpila, kar je mogla: »Nazaj! Nazaj! Hudičev graben! Pekel!«

Nič ni čul. Obstal pa je in zagnal nekaj v Hudičev graben — bila je puška. In zdaj, zdaj — za božjo voljo, kaj misli? Menda vendar ne... Sveta Pomagalka, zaletel se je na Prag... Ježešmarija! — Dekletu se je zavrtelo v glavi, nič več ni videla. S silo je odprla oči in pogledala dol. Ali jo moti pogled? Ali je mogoče? Ali

Smrtni padeč. S stavbe novega bogoslovja pod Kalvarijo je padel 54 letni kleparski pomočnik Mihael Jodl iz Maribora. Obležal je s smrtnimi poškodbami po vsem telesu, katerim je v bolnišnici podlegel. Pokojni je bil dober delavec in skrben družinski oče.

Huda nesreča radi zastrupljenja z dimom. K Aljozu Zemanu, ključavničarskemu mojstru v Kacijanarjevi ulici v Mariboru, je prišel na Štefanovo na obisk uradnik Jaroslav Mühlstein. Ker so bila ob desetih vrata stanovanja še zaprta in ni bilo na trkanje nobenega odziva, je vlomil s pomočjo v isti hiši stanujočega tkalskega mojstra vrata v Zemanovo stanovanje. V stanovanju sta našla v spalni sobi mrtvega 48 letnega Zemana, njegovo ženo pa nezavestno. Pri Zemanu je bil ves trud z umetnim dihanjem zaman. Ženo pa so prepeljali reševalci takoj v bolnišnico. Zakonca Zemanova sta zakurila na predvečer v peči žagovino, dim odvodna cev pa je bila zamašena. Od dima zadušeni Zeman je bil iz Češkoslovaške.

Nogo mu je zdrobilo. V Rušah sta dva vagona tovornega vlaka stisnila desno nogo 50 letnemu delavcu v tovarni za dušik Andreju Krivicu. Noga je popolnoma zdrobljena. Ponesrečenca so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Na cesti zadet od kapi. Na božični dan je šel iz Maribora na Pobrežje po obdravski poti 57 letni tesarski delovodja Jožef Stupan z Zrkovske ceste. Naenkrat je omahnil ter obležal mrtev, zadet od srčne kapi.

Vlak povozil vola. Ob priliki napajanja je mesarju Hermanu Wögererju v Krčevini pri Mariboru pobegnil vol na železniške tračnice baš v trenutku, ko je vozil po tiru vlak, ki je vola vsega razmesaril.

Rebra si je polomil 31 letni delavec Ferdo Orlčnik. Na železniški postaji št. Jurij ob juž. žel. je nakladal krmo z voza na vagon, pri tem pa tako nesrečno padel na vagon, da si je nalomil več reber. Ponesrečenec se zdravi v celjski bolnišnici.

Starček zmrznil. Na Hrenovi v župniji Nova cerkev pri Celju je živoraril v svoji kočici 73 letni Jakob Jezernik. Sameval je in se je borno preživljal s tem, kar je pridelal na oralu zemlje, katerega je posedal. Ker ga pred prazniki ni bilo na spregled, so šli sosedje pogledat in so ga našli v koči zmrznjenega. Imel je že raztrgano obleko in se radi revščine ni upal med ljudi. Rajniki je bil vse svoje življenje posebež, ki je bil najrajši sam. Za prigrvarjanje sorodnikov, naj bi prodal domačiji-ico in se preselil k njim na stara leta, se ni

zmenil in je rajši zaključil svoje bedno življenje v pomanjkanju in mrazu.

Avto se je zaletel v voz. Blizu gostilne Medved v Škofji vasi pri Celju se je zaletel osebni avto g. Kompoša iz Dobrne, katerega je šofiral upokojeni kapetan g. Kordon iz Celja, v nasproti prihajajoči voz. Konja sta se odtrgala od voza, oje voza se je pa zarilo skozi steklo v avtomobil. Na vso srečo so ostali vsi nepoškodovani, samo prestrašili so se zelo. Pokvarjen pa je avtomobil in je škoda precejšnja.

Smrtna nesreča očeta dveh nepreskrbljenih otrok. 35 letni delavec Miha Kalan, ki je bil zaposlen v železarni na Javorniku pri Jesenicah, je nakupil za praznike na Jesenicah živila za svojo družino. Z vlakom se je hotel vrniti na dom v Radovljico. Ko je hitel na postajo in šel po železniškem tiru, je padel in zalotila ga je na tiru lokomotiva. Nekaj časa ga je tiščal stroj pred seboj, nakar so mu kolesa poškodovala glavo in mu odrezala desno nogo nad gležnjem. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico Bratovske skladnice, kjer je pa podlegel prehudim poškodbam. Pridni družinski oče zapušča ženo z dvema nepreskrbljenima otrokoma.

»Slovenska straža« obdarovala za božične praznike 55 obmejnih šol. »Slovenska straža« v Mariboru je obdarovala za letošnje božične praznike 55 obmejnih šol in je bilo med revne otroke razdeljenega blaga za 92.000 din. Obdarovalna akcija se je letos spomnila predvsem revnih Haloz. Razdelilo se je 150 parov čevljev, nad 200 parov perila za dečke in prav toliko za deklice, blaga pa za 200 dekliških in 250 deških oblek. »Slovenska straža« se v imenu obdarovanih zahvaljuje vsem osebam, tvrdkam, denarnim zavodom in drugim ustanovam, ki so sodelovale s prispevki pri obdarovalni akciji.

Zanimiva zgodovina ustanovitve Prosvetnega društva. S Keblja na Pohorju poročajo: Petletnica smrti našega vrliga moža Florjana Globovnik, ki je umrl 29. novembra 1935, nas spominja na zgodovino ustanovitve našega katoliškega prosvetnega društva. Florjan Globovnik je bil mož bistrega duha, ki ga je izobrazil s čitanjem »Slov. gospodarja« in drugih listov ter knjig. Uvidel je velik pomen izobrazbe za kmečko ljudstvo, zlasti za njegovo mladino. Radi tega se je trudil ustanoviti na Keblju izobraževalno društvo. S svojim prijateljem Francem Fridrih je leta 1912. — torej v nekdanji Avstriji — vložil pravila društva in s prošnjo, da se dovoli ustanovni zbor društva. Prošnjo pa je takratna Slovenecem nasprotna oblast odklonila. Društvo ni bilo dovoljeno. Leta 1932. je Florjan Globovnik v zvezi s svojimi somišljeniki vložil pravila Pro-

se je zgodil čudež? Da, da, res je na tej strani pri mačesu. Preskočil je Pekel. Na oni strani vpitje, pokanje — divjaki! Tedaj je predrzni ubežnik izginil. Ali so ga zadeli? Ali se je omotično zvrnil v prepad?... Dekle samo je obšla omotica, da se je sesedla za brinjevim grmom v mah.

Minulo je nekaj minut, tedaj je začula Julka šum. Sto korakov pod njo se je zganil grm, temna postava se je priplazila izza njega, šinila k sosednjemu urno ko mačka — bil je divji lovec. Zdaj je bil že čisto blizu, spoznala ga je.

»Judež! Za božjo voljo! Ali si še živ?« je zaklicala.

Prestrašen se je umaknil za korak, naglo si je z roko zakril lice, loj nato pa jo je pogledal z divjim pogledom. Bil je krepak mladenič blizu tridesetih let, nekaj divje fantovskega je bilo na njem. Ali to divje v njem je zdajci omagalo. Začel se je po vsem telesu tresti, bilo je tudi zanj preveč, kar je to zadnjo uro doživel. Zrušil se je na kolena, iztegnil je roke proti dekletu in jo prosil:

»Julka, bodi usmiljena, ne izdaj me!«

»Kaj pa si storil?« ga je vprašala.

»Nič. — Srnjaka sem ukradel.«

»Kaj drugega ne?«

»Ne... Da, obstrelil sem enega od teh...«

»Da je umrl?«

»Ne, samo v desno nogo, nad koleno sem ga.«

»Kako pa to tako za gotovo več?«

Turki proti turški kavi. Pojem kave je neločljivo povezan s Turki. In vendar se obeta, da bo ta pojem polagoma le še zgodovina. Turško časopisje je namreč otvorilo silno propagando proti uživanju kave. Ob tej priliki ugotavlja, da je zanesel v Turčijo kavo neki Arabec Hem leta 1556. Čim se je pojavila kava, že je izpodrinila neko vrsto kislega mleka, nazvanega »ayram«, ki je bila dotlej splošno uživana narodna turška pijača. Vzrok, da je pričela sedaj v Turčiji propaganda proti uživanju kave, tiči v tem, ker Turčija ne more več kupovati kave v Arabiji, ampak jo mora uvažati iz Brazilije.

18.000 src na desni strani. Normalno ima človek srce na levi stra-

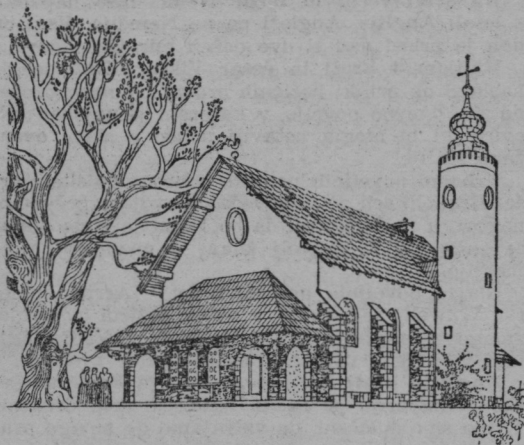
svetnega društva s prošnjo, da bi se ustanovitev dovolila. Takratna diktatorska (JNS) vlada pa je prošnjo odbila, češ da obstoja na Koblju sokolsko društvo. Šele po odhodu te vlade je bilo za časa ministrovanja dr. Antona Korošca v notranjem ministruvstvu društvo dovoljeno. Ustanovni zbor je bil 30. avgusta 1936. Naš vrli Globovnik ga ni doživel, ker ga je leto prej pokosila smrt.

Nova katastrska uprava v Gornjemgradu. Z odlokom finančnega ministruvstva se osnuje nova katastrska uprava s sedežem v Gornjemgradu.

Naznanilo. Mariborska mestna hranilnica, Spodnještajerska ljudska hranilnica in posojilnica ter Kreditni zavod v Mariboru dne 2. januarja 1941 radi notranje preureditve za stranke ne bodo poslovali.

CERKEV SV. DRUŽINE NA RUNEČU

Prijazna vas Runeč leži sredi vinogradov na ozkem pa vodoravnem hrbtu sredi očarljive Prlekije. Vendar je najbližja hiša božja od Runeča tako zelo oddaljena in posebej po za-

sneženih potih za deco skoraj nedosegljiva, da so si že pred mnogimi leti omislili skromno kapelico v neposredni bližini šole. Kapelica že davno več ne ustreza dušebrižnim potrebam in tudi svečenik, ki mora od daleč na Runeč, nima ne zakristije ne svoje sobe.

Iz goreče vneme vaščanov je izšla misel, da postavijo skromen božji hram. Preteklo zimo so prebivalci izrazili željo in svojo priprav-

ljenost pomagati, če bi se na Runeču postavila nova cerkva na čast sv. Družini, v kateri bi bilo prostora vsaj za 500 ljudi. Osnoval se je pripravljalni odbor, ki si je nadel nalogo, da zbira prostovoljne prispevke in pripravi vse potrebno za zidavo. Obrnil se je najprej s prošnjo na kn.-šk. ordinariat v Mariboru, ki je njegovo namero z veseljem pozdravil in odobril ter dovolil pobiranje prostovoljnih prispevkov po vsej velikonedeljski dekaniji. Poleg tega je kn.-šk. ordinariat sam oskrbel in plačal gradbene načrte za novo cerkev. Odbor se je s prošnjo obrnil tudi na kr. bansko upravo in

na ministrstvo pravde v Beogradu. Domačini pa so pripravljali darovati ves stavbni les in večino delovnih moči, kakor tudi vse potrebne vožnje. Uprava križniških posestev v Veliki Nedelji je prizadevanje podprla z znatnim denarnim zneskom in je v ta namen posodila svoj čekovni račun št. 11.453. Obrčamo se tem potom na vse tiste, ki poznajo tukajšnje razmere, da podprejo naše prizadevanje.

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katera ne bi imela »Slovenskega gospodarja«!

ni. So pa tudi izjeme, ko imajo poedinci srce na desni strani prsnega koša. To razliko je na zanimiv način pokazal zdravniški pregled v Nemčiji. V nekaterih okrajih je bilo v celoti rentgenizirano vse prebivalstvo. Ob tej priliki je bilo iz posnetkov ugotovljeno, da pride na 5000 ljudi eden, ki ima srce na desni strani. Če se ta procentni račun potem raztegne, kot zanimivo navaja tozadevna statistika, na vso Nemčijo, bi našli nad 18.000 ljudi, ki imajo srce na desni strani.

Alkohol iz lesa. Švedska inženirja Asplung in Holst sta odkrila nov način pridobivanja alkohola iz lesa. Proizvodnja bo v kratkem preizkušena v večjem obsegu. Po pogodbi med državo in največjim švedskim lesnim

»Bom vendar vedel, če sem pa tja meril.«
Čez nekaj časa je rekla Julka:

»Ti — zdaj si bil tako blizu smrti ko še nikoli. Tu čez ne bi bil nihče šel skakat. Mene je groza, če pomislim na to.«

»Pa nočem dve, tri leta sedeti — meni bi bilo to najhujše, kar bi me moglo zadeti.«

»Bolj hudo bi še bilo, ko bi zdaj ležal spodaj na dnu Pekla. Ali nič nisi pomislil, da se boš ubil, če skočiš s Praga?«

»Ko bi ležal spodaj v grabnu, bi imel vsaj svoj mir. Takle človek, kakor sem jaz, je le na poti na svetu,« je odvrnil trmasto.

»Na dušo pa nič ne pomisliš,« ga je resno opomnila; »ko bi na dušo bil mislil, bi ne bil hodil v tako nevarnost.«

»Nas eden nima ne na tem ne na drugem svetu kaj pričakati.«

»Za božjo voljo, ne govori vendar tako! Pogubiti se ne smeš. Bilo bi škoda za tvojo dušo. Strašno bi se mi smilila.«

Zastrmel je vanjo, potem jo je spet poprosil:

»Ne izdaj me! Kajne, da me ne boš?«

»Ali so te lovci spoznali?« ga je vprašala.

»Ne. Pokril sem se z belim prtom. Ko sem skočil čez graben, mi je padel z glave.«

»Tebe je sam Bog rešil. Zato ne bom rekla ne besedice. Zaradi mene si lahko brez skrbi.«

»Bog ti povrni!«

»Ali poglej — saj si ranjen. Kri ti teče iz rokava.«

»To ni nič. Malo me je oplazilo. Oni lump je prvi streljal name. Potem sem v jezi tudi jaz poknil v njega, pa sem bolje zadel kakor on.«

»Rano si moraš obvezati.«

»S čim pa? Nimam nič pri sebi.«

Snela si je belo rutico, ki jo je imela okoli vratu, in mu jo je dala.

»Na, obveži se!«

»Nak, škoda take čedne rute!«

»Pa bo vendar bolj škoda, če izkrvaviš. Sledi jopič pa pokaži!«

Okleval je pa ubogal. Srajca je bila vsa okrvavela. Ko si je zavihal s krvjo napojeni rokav, se je prikazala precejšnja odrtina, tako da se je dekle streslo. Vendar je rekla:

»Le pusti me! Bom že jaz.«

Zložila je rutico in ga obvezala, kolikor je s tresočimi se prsti skrbno in rahlo mogla. Vsa divja trma njegova se je ob tem raztajala. Skoraj nežno je dejal:

»Tako, kakor ti, ni bil še nihče dober z menoj. Zdaj vem, da so tudi dobri ljudje na svetu. Bog ti povrni!«

»Ali ti je še kaj treba?« ga je vprašala.

neguj svoje zobe!

S tako važno stvarjo kot je nega in čiščenje zob zares ne bi smeli odlašati. Uporabljajte redno Sargov Kalodont in ostanite pri njem. Sargov Kalodont ima to prednost, da temeljito čisti zobe, obenem pa odpravi zobni kamen in prepreči njegovo zopetno tvorbo. Čistite zato zobe vsako jutro in vsak večer s Sargovim Kalodontom.

SARGOV

KALODONT

proti
zabnemu
kamnju

Velika tuba je posebno ekonomična!

Požari

Antonu in Tereziji Simonič v Račah je ogenj upepelil domačijo. Zgorelo je tudi 3.000 kg sena, 1.000 kg otave, več slame in oblike. Vzrok požara je slab dimnik.

V Mali Zimici pri Dupleku je zgorela domačija poseselniku Antonu Krajncu. Z domačijo vred je zgorela krma in večja zaloga pridelkov. Vzrok ognja ni dognan.

Na podstrešju veletrgovine Pintar-Lenard v Mariboru so se ponoči vnele lesene vmesne stene zaradi pregretega dimnika. Gasilci, ki so bili takoj na mestu, so v 3 urah požar pogasili, vendar znaša nastala škoda okoli 20.000 dinarjev.

V tovarni bučnega olja Hochmüller v Mariboru so se ponoči vnele okrog dimnika naložene vreče z bučnicami. Požar je opazil stražnik, ki je obvestil gasilce, kateri so ogenj omejili. Zaradi ognja povzročena škoda znaša 80.000 din, krita je pa z zavarovalnino.

Gostilničarju Lutariču, ki ima hišo ob cesti med Soboto in Tišino v Prekmurju, je ogenj pred dnevi uničil gospodarsko poslopje z vsem inventarjem. Škoda je velika. Vzrok požara ni znan.

Umrli radi zaboljaja z nožem. V Počehovi pri Mariboru so razgrajali tesarski pomočnik Leopold Karnet in njegova tovariša A. Ribič in F. Zorko. Razbili so vrata in šipe na hiši, ki je last posestnika Fekonje. V obrambo domačije je stopil na plan domači sin Franc Fekonja. V silobranu je zabodel Karneta tako nesrečno, da je umrl.

Velik vlom čez božične praznike. V Mariboru je bil izvršen med božičnimi prazniki v Gosposki ulici zagoneten vlom v veletrgovino z godali Meindl in Herold. Vlomilec je prišel s ponarejenimi ključi v trgovino ter v težko blagajno, iz katere je odnesel 60.000 din. Blagajno je po izvršeni tatvini vlomilec zaklenil, nato je zaklenil še vrata v trgovino ter izginil. Vlomno tatvino so opazili šele 27. decembra, ko so odprli blagajno in pogrešili omenjeno vsoto. Opisani vlom je bil izvršen na isti način s ponarejenimi ključi kot pred leti v podružnico Zadružne gospodarske banke. Takrat je izginilo v noči iz blagajne 70.000 din. Ta vlom je ostal do danes nepojasnen.

Svaka med seboj. Pri poseselniku in gostilničarju Štefanu Korenu na Kokolanjščaku pri Sv. Jurju ob Ščavnici so slavili godovanje hišnega gospodarja. Med gosti je bil tudi Korenov svak Tivadar iz Kamenščaka. Že v bolj pozni uri sta se svaka spila. Tivadar je oddal zunaj pred hišo iz samokresa tri strele. Ko je šel Koren pogledat, kdo in zakaj strelja, je zopet odjeknil strel in krogla je prebila Korenu sapnik ter obtičala pri hrbtnici. Korena so prepeljali v zelo resnem stanju v ptujsko bolnišnico.

Nenavadna predrznost kolesarskih tatov. Pretekli teden sta dva še neizsledena predrzneža na cesti napadla posestniškega sina Štefana Mataja iz Kroga v Prekmurju, ga potegnila s kolesa ter mu kolo odvzela in z njim pobegnila, fanta pa pustila na cesti. — Kolesarske tatvine so zadnje čase v Prekmurju zelo pogoste. Saj so tatovi odpeljali samo v Soboti šest koles, zato je treba biti previden pri puščanju koles pred raznimi lokali.

»Ne, nič več. Le žejen sem tako neznansko. Tamle je tista dobra voda... Potem moram pa naglo od tod. Moram še daleč, da se lahko izgovorim, če bi bilo treba.«

Urno je skočil k studencu, se ulegel in pil kakor žival. Potem je še enkrat pomahal z roko in zavil po bregu navzgor. Strmina mu je šla tako izpod nog, kakor da hodi po mehki ravnini. Čez četrto ure je bil na vrhu. Tam ga je Julka videla, ko je pri križu obstal, razširil roke in jih sklenil, potem pa izginil, kakor da se je vdrl v zemljo. Čeprav jo je bilo skoraj groza pred tem človekom, se ni mogla ubraniti sočutja z njim.

Bil je od vseh zavržen in že od rojstva preklet. Njegov oče, Reberški Martin, je pred dvajsetimi leti zažgal, tako da je ves Podkraj pogorel. Sedeti bi bil moral sedem let, pa je že po petih letih umrl v kaznilnici. Od očeta so vaščani prenesli svojo mržnjo na sina. Tonč, kakor mu je bilo ime, je s sedmimi leti, ko mu je mati umrla, prišel k nekemu čevljarju v Javorje za rejenca. Tisti čevljar ga je redil več s palico kakor s kruhom. Zaradi tega in ker so mu ljudje pridelali ime »požigalčev Tonč«, je postal zakrknjen in namrzen. Ker je mogel komu naskrivaj kaj na škodo napraviti, je to storil. V šoli je prekosil vse druge otroke, ker je bil nadarjen in ker se je za čuda rad učil. Delati ni hotel; zato jih je od svojega kružnega očeta dan na dan dobil. Zrastel je in ko mu je bilo šestnajst let, je čevljarju ušel. Pri sestri svoje rajne matere, pri Zaplotnikovi Jerulji, dobro-

GOSPODINJE, ŽENE

IN DEKLETA,

Vaš list je

KMEČKA ŽENA

Pišite po eno brezplačno številko, v kateri bo neko posebno razveseljivo pismo za Vas!

UPRAVA MARIBOR,
KOROŠKA CESTA 5

Posvetu

Papeževe besede. Na dan pred Božičem, dne 24. decembra, je sv. oče Pij XII. sprejel kardinala, ki so mu želeli blagoslovljene božične praznike. V odgovoru je sv. oče poudaril veliko gorje, ki sedaj vlada v svetu, in nalogo Cerkev, da sodeluje pri zdravljenju strašnih ran, ki jih je povzročila sedanja vojna. Posebna skrb sv. očeta je posvečena vojnemu ujetnikom, katerim je po svojih zastopnikih poslal besede tolažbe. Glede na vprašanje miru je papež naglasil, da se mora bodoči mir opirati na pravico in pravičnost. Ni stvar Cerkev, da pristane na ta ali drugi sestav, ki si med seboj mestoma nasprotujejo in se vsak opira na svoj lasten nauk o sredstvih, s katerimi naj bi se dosegla in izvedla preobrazba Evrope zaradi boljše bodočnosti. Osnovni pogoji vsakega novega reda so: 1. zmaga nad sovražstvom, ki sedaj razdvaja posamezne narode; 2. zmaga nad nezaupanjem; 3. zmaga nad načelom, da je korist podlaga prava; 4. zmaga nad preveč zaostrenimi nasprotstvi v svetovnem gospodarstvu, tako da bi se vsem državam zagotovila naravna sredstva, ki jih potrebujejo za življenje; 5. zmaga nad sebičnostjo, na koje mesto je treba postaviti iskreno vzajemnost in bratovsko sodelovanje med narodi. Naj bi se — s to iskreno željo je papež končal svoj govor — vojna kmalu končala, naj bi odgovorni državniki kmalu našli pravično rešitev, ki bi omogočila resnično nov red, izvor sreče in blagostanja za vse narode!

Ai si že obnovil naročnino?

dušni ženki v petdesetih letih, ki je imela v Kotu napol podrto bajto, je našel zavetje.

Jerulja je bila čudna ženica. Pobirala je jajca in jih nosila v mesto prodajat. Ko bi ji ljudje ne bili to in ono še tako dali, bi ne bila mogla živeti, kajti jajca je dajala v mestu skoraj za isti denar, kolikor je sama dala zanje. Vsak teden je šla dvakrat v mesto. Doma ji ni bilo obstanka. Vedno je morala biti na poti. Če jajc ni bilo, je romala in oblezla vse znane in neznane romarske cerkve blizu in daleč. Upala je celo, da bo še v Lurd kdaj prišla, ji bo že Marija kako za pot poslala, kadar ji bo prav. Razen na romanja je bila ženkica udarjena tudi še na rože. V njeni zlibrani bajtici so bili na vseh okencih, na vseh mizah in klopeh lončki in piskri z vsajenimi ali namočenimi rožami. Kadar je prišla mimo kake hiše, kjer so imeli na oknih ali na vrtu rože, je tako dolgo prosila in moledovala, da so ji utrgali kak šopek. Na svojih potih jih ni nosila samo v obeh rokah, zataknila si jih je tudi za ušesa in ovenčala koš z njimi.

Ko je sprejela sestrinega sina Tonča pod streho, je bila nekaj časa bolj pri domu. Z materinsko ljubeznijo se ga je oklenila, pa mu ni bila kos, ker mu je vse prav dala. Tako se je zgodilo, da je Tonč ni spoštoval, imel jo je za norčeka in zdelo se mu je, da drugače biti ne more in ne sme, kakor da je lepo z njim in da stori zanj, kar more. Ženkica se je tudi kmalu naveličala in je začela spet po stari navadi potovati in romati s košem in palico.

Kratke tedenske novice

Papežu Piju XII. je voščil novo leto naš poslanik. Sv. oče je po voščilu podelil blagoslov našemu kralju, knezu namestniku in vsemu jugoslovanskemu narodu.

Ministrski predsednik Dragiša Cvetković je obiskal na Štefanovo Zagreb in podpredsednika vlade dr. Mačka v Kupincu.

Zunanje-politični odbor bolgarskega parlamenta je odklonil z veliko večino pristop Bolgarije k berlinski pogodbi treh velesil.

Podonavska komisija v Bukarešti, kateri so pristvovali zastopniki Nemčije, Italije, Rusije in Romunije, se je nenadoma razšla.

Po ameriških poročilih prepeljavajo Nemci skozi Madžarsko v Romunijo 200 do 300 tisoč vojakov, ki so opremljeni z vsemi vojnimi potrebščinami.

Amerikanci poročajo, da zbirajo Rusi čete na Besarabski meji in ob ustju Donave.

V Romuniji so na dnevnem redu železniške nesreče. Zdaj trčita dva vlaka skupaj, sedaj zopet zgori s petrolejem naložen vlak. Romuni pravijo, da so vzrok tem nesrečam veliki snežni zameti.

Italija je po dolgih letih zopet uvedla smrtno kazen.

»Svobodni francoski general« De Gaulle napoveduje, da bo v kratkem Francija stopila zopet v vojno na strani Angležev v Afriki, in to radi pritiska in vmešavanja v vladanje maršala Petaina. De Gaulle bi v tem primeru odstopil poveljstvo maršalu Weygandu.

Hitler se je mudil za božične praznike med vojaki in delavci, ki so zaposleni pri gradnji trdnjav na zapadu.

Na sveti večer in Božič Nemci niso napadali z letali Anglije, Angleži pa ne Nemčije. Vsaj en dan je prišel nad ti dve deželi mir Gospodov...

Italijanski kralj in cesar Viktor Emanuel je naslovil ob priliki božičnih praznikov na oboroženo silo dnevno povelje, v katerem je naglasil: Ni ovire, ki bi mogla ustaviti pohod s slavo ovenčane Italije.

Vrhovni poveljnik nemške pehotne vojske maršal Brauchitsch je napovedal v svojem božičnem nagovoru na vojaštvo, da bo Nemčija strla odpor še zadnjega in najbolj žilavega nasprotnika — Anglijo.

Glavni poveljnik angleških čet v Afriki, general Wawell, je omenil v svoji božični poslanici zmagoviti angleški vojski, da se bore Velika Britanija in njeni zavezniki za ohranitev svobode.

Angleški kralj Jurij je govoril za Božič angleškemu imperiju po radiu. Rekel je med drugim: Trdno smo odločeni, da vztrajamo do zmage pravice in miru.

Grški vojni minister general Papagos je v božični poslanici svojim vojakom čestital k zmagovitim uspehom na fronti v Albaniji.

Angleški zunanji minister lord Halifax je določen za poslanika Velike Britanije v Washingtonu. Na njegovo mesto je bil postavljen vojni minister Anthony Eden.

Španci so s protiletalskimi topovi zbili v morje francosko letalo, v katerem je bilo pet visokih francoskih častnikov, ki so bili namenjeni iz francoske severne Afrike v Gibraltar.

producentom — delniško družbo Korsnäs, se je slednja obvezala, da postavi veliko tovarno za izdelavo alkohola iz lesa. Tovarna bo letno pridelala 30.000 hl 95% alkohola. Tajnost proizvodnje ostane v rokah države.

Novo leto se »trdnjave«. V Ameriki gradijo nov tip »letečih trdnjav«, ki bodo baje prekosila vsa bombna letala dosedanje ga izdelka. Nova »leteča trdnjava« bo trikrat tako velika kakor dosedanji bombniki tega imena. Posadka bo štela deset mož. Trdnjava bo oborožena s topovi in strojnimi. Na nji bo prostora za prevoz 225 vojakov v popolni bojni opremi. Motorji tega bombnika bodo tako močni, da bo »leteča trdnjava« lahko preletela Atlantski ocean brez vmesnega pristanka.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Zgledni upokojeni nadučitelj umrl. V Mariboru je podlegel kapi na štefanovo 76 letni g. Anton Kukovič, upokojeni nadučitelj. Rajni je bil rojen v Ptuju. Učitelj je bil na Zavrču in pri Sv. Marku. Kot nadučitelj je služboval na Polenšaku in v Črešnjevcu pri Slov. Bistrici, kjer je stopil leta 1925, v pokoj, katerega je preživljal v Mariboru v krogu svoje žene in dveh zglečnih sinov. S pokojnim Kukovičem je legel v grob pravi krščanski učitelj ter vzgojitelj, ki je razumel potrebe našega podeželskega ljudstva, kateremu je poleg učnih predmetov vpepljal tudi ljubezen do rodne grude in napredno kmetijstvo ter sadjerejo. Kó je živel v pokoji, se je rad oglašal v »Slov. gospodarju« s praktičnimi gospodarskimi in sadjarskimi nasveti. Blagemu šolniku bodi Vsemogočni večni plačnik, žalujočim preostalim naše iskreno sožalje!

Smrt v 91. letu. Pri Sv. Barbari v Slov. goricah je 20. decembra umrla posestnica Antonija Šnuet v 91. letu. Bila je izborna kuharica in čislana sosedka, vsi so jo zelo spoštovali. Vsa družina šnuetova je globoko verna. Bog jih naj tolaži, rajni pa naj sveti večna luč!

Smrt dolgoletnega grobokopa. Pri Sv. Andražu v Halozah je pred kratkim odšel iz solzne doline dolgoletni grobokop Andrej Flajšman iz Belovškega. Blagopokojni se je rodil 10. oktobra 1865. leta. Službo grobarja je vršil od leta 1895. in vse do svoje smrti. Pokopal je okrog 1500 ljudi. Posestvo, na katerem je živel s svojo družino, si je preskrbel z žulji svojih rok. V zakonu se mu je rodilo pet otrok, od katerih še živi samo ena hčerka. Dva sina sta padla v svetovni vojni, eden pa je umrl na posledicah malarije, ki jo je istotako dobil v svetovni vojni, katere se je tudi pokojni udeležil. Naj mu bo lahka zemlja, ostalim pa naše sožalje.

Smrtna kosa pri Sv. Andražu v Halozah. Odšli so v večnost: Kozel Liza, ki je umrla na dan svojega rojstva, Vnuk Janez iz Trdoboja, ki mu je pretrgala nit življenja zavrtna jetika, istotako je umrla v Trdoboju Vidovič Neža, vdova, ki je umrla za vodeniko. Nadalje je umrl Merc Viktor, kateri je bil star komaj štiri mesece in štiri dni. Prehladil se je med požarom, ki se je pojavil v nočnih urah

»Slovenski gospodar« stane:
Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

Usmrtilitev Companysa v Barceloni. Vsem je še v spominu predsednik Katalonije Companys, ki se je v španski državljanski vojni naslonil na rdeče, misleč, da bodo ti po končani vojni dali Kataloniji avtonomijo. Companys ni bil levčar, ampak je bil veren katoličan. V procesu, ki ga je naperila španska nacionalistična vlada proti njemu, je 15. avgusta izpovedal, da upora delavstva in državljanske vojne ni povzročil on, ampak Negrin. On se je samo nastopil na republikance v upanju, da bo s tem uresničil stari sen Kataloncev po avtonomiji. Sodišče ga je kljub temu obsodilo na smrt. Na predvečer njegove usmrtilitve so ga smeli obiskati sorodniki, med njimi tudi sestra z nečakom. V noči je prosil za duhovnika, se

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

UVOD

Največ nepopisnega gorja je pretrpela Štajerska od krvoločnih Turkov, kateri so opustošili kraje od Gradca do Brežic s 34 velikimi vpadi.

Kamor so pridivljala turška krdela, so oropala, požgala in uničila vse. Pobila so starejše ljudi ter negodne otroke. Kar je pa bilo od obojega spola količkaj pri moči, so odgnali v sužnost, iz katere navadno ni bilo rešitve.

Turški ogenj, meč in odgon so nekatere kraje po Štajerskem povsem razljudili. Preostali so po večjih turških navalih v obsežnih naseljih le posamezniki. Ko so Turki zginili, so tisti, ki so ostali še živi, občutili nevzdržne strahote popolne osamelosti. Na visokih drevesih so zažigali daleč vidne ognje, s katerimi so oznanjali, da životari v tej in oni požgani vasi še kaka človeška duša, katera hrepeni po razgovoru s človeškim bitjem, ki sameva in objokuje v zapuščenosti z gubavo svojcev. Na ta način so se dogajale preselitve in združitve tujev s tuji iz neugnanega hrepenenja po človeški družbi.

pri Merc Jožefu v Vel. Varnici in ni bilo nikogar, ki bi bil pazil na otroka. V Vel. Okiču pa je smrt pokosila Lesjak Andreja, prevzičkarja. Pokojni naj počivajo v miru, preostalim žalujočim pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Najstarejši posestnik umrl pri Sv. Juriju ob Taboru. Dne 21. t. m. je umrl najstarejši posestnik v župniji Tomaž Čulk, p. d. Spendija, posestnik v Kapli, star 91 let. Bil je član apostolstva mož in vsako 1. nedeljo v mesecu je kljub visoki starosti prejel sv. obhajilo. Bog mu je poplačal to s tem, da je na Tomaževo, t. j. na svoj god prejel sv. popotnico in na svoj god tudi umrl. Pokoj njegovi duši!

Smrtni primeri pri Sv. Rupertu nad Laškim. V Stopinjah je 12. decembra po dolgem trpljenju umrl gospodar Janez Lokošek, star šele 37 let; pri vojakihi si je nakopal malarijo, ki ga je spravila v prezgodnji grob; zapušča užaloščeno ženo in štiri nedorasle otroke. — Na sveti dan pa

Lepe knjižne nagrade!

Vsako, ki kupi iz Cirilove knjižnice Karl Maya in druge knjige, dobi za vsakih polnih 50 din kupon s številko, s katero se udeleži nagradnega žrebanja z dobitki po vrednosti 2000, 1000, 500 din in drugimi mnogimi nagradami! Pišite takoj po seznam naših knjig in načrt nagradnega žrebanja!

TISKARNA SV. CIRILA MARIBOR - PTUJ - TRBOVLJE

smo položili k zadnjemu počitku vdova Uršula Privšek iz Male breze, dva dni prej pa 80 letnega Karla Štarkel. Naj počivajo v miru!

Dopisi

Dravska dolina

Ojstrica nad Dravogradom. Veseli dan za ojstriške šolarje je bila sobota pred božičnimi prazniki. Ta dan je vodstvo ljudske šole razdelilo otrokom božična darila, ki so jih darovala in zbrala dobra srca širom Slovenije. Lica vseh otrok so žarela od veselja, ko so šli iz šole. Marsikateri je drsajoč v svojih coklah nesel pod pazduho zavoj, v katerem so bili novi čevlji, ki jih bo vsaj v največjem mrazu in snegu lahko zamenjal s coklami. Drugi so dobili zavoj blaga za obleko, tretji za perilo. Šolsko vodstvo je po svoji uvidevnosti razdelilo vsa darila tako, da je dobil vsak otrok ojstriške šole nekaj za božično darilo. Zelo revni otroci so dobili blago za svo obleko in čevlje. Za vse to gre javna zahvala vsem darovalcem za obmejne otroke, posebno »Rotary Clubu« v Mariboru, tvrdki Ornik-Mitrovič v Meži, tvrdki Goll v Meži, Družbi svetega Cirila in Metoda v Ljubljani, g. Remcu, trgovcu v Dravogradu, g. Pernatu, trgovcu v Meži, in drugim darovalcem. Hvaležna je vsa obmejna deca, zlasti še strmašna, da se je spomnijo v njihovi bedi dobri ljudje širom slovenske zemlje vsaj za božične praznike in ji pripravijo nekaj veselja.

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Kot strela iz neba nas je zadela vest, da je preminul naš ljubljani in prezasluzni voditelj dr. Anton Korošec. Tiho, s povešeno glavo in solznim očesom so se obiskovali voditelji naših mladinskih in političnih organizacij. Ker posamezne organizacije radi kratkega časa in priprav za pot v Ljubljano niso mogle izvesti žalnih sestankov, so to storile v nedeljo, dne 22. t. m., ko so njih vodstva pre-

čitala posebne spomenice. Obisk članstva je bil obilen. Pogreba v Ljubljani se nas je udeležilo trideset. 4 fantje in 6 deklet v krojih, drugi v civilu. Novemu voditelju želimo veliko blagoslova, a blagopokojnemu dr. Antonu Korošču pa naj Bog da mir in pokoj. Med nami pa ostane vedno v častnem spominu.

Sv. Janž na Dravskem polju. Dne 19. decembra se je vnela oblekca triletnemu Francu Petrovič iz Zlatolič. Otrok je bil sam brez nadzorstva pri štedilniku in se mu je kar nenadoma vnela obleka. Oče, ki se je takrat vrnil, je našel sinčka silno opečenega in ga je nemudoma spravil v ptujsko bolnišnico, kjer pa malčku niso mogli več pomagati. Umrl je v groznih mukah 22. decembra. To naj bo za vas, starši, ponoven opomin: pazite na otroke! — že zopet so se pojavili kaličci nočnega miru v naši fari in tokrat v Zlatoličah. Neznanci so poskusili svoj nočni posel v mlino, a so bili prepedeni. Upamo, da bo orožništvo te ponočne vrane izsledilo in bodo prejeli plačilo za ta svoj nočni posel od sodišča.

Ptujska gora. Žalostna vest o nenadni smrti našega narodnega voditelja dr. A. Korošca je močno pretresla celo našo faro. Spomin velikega pokojnika in nepozabnega dobrotnika smo počastili v terek z mašo zadušnico, pri kateri so bili v velikem številu zastopani vsi farani, posebno še naši možje. Ljubi Bog naj bo našemu dobremu voditelju po naših molitvah milostljivi sodnik in obilni plačnik!

Ptujska gora. Igra »Po trnju do cvetja«, katero so na štefanovo podale z veliko strumnostjo naša dekleta, je popolnoma ustregla našim gledalcem, ki jih je bila polna dvorana. Še večji obisk se obeta na Novo leto, ko bo naše Prosvetno društvo podalo lepo igro »Vrnitev«. Ker so že sedaj vstop-

Obče znano je, da je ostalo po Dravskem ter Ptuj-skem polju od turških vpadov več Turkov. Ti so se sčasoma pomešali s Slovenci. Na tiste čase spominjajo še dokaj gosta imena: Turk, Baša, Šalomon (Sulejman), Čelofiga, Predikaka, Sagadin, Murat, Mustafa, Hazemali in tako dalje.

Ne smemo misliti, da so naši pradedje prosili turške požigalce, plenilce ter uničevalce, naj ostanejo med njimi. Nikakor ne! Manjša krdela turških razbojnikov, ki so se že naveličala potikanja in prepogostih grozodejstev, so zaostala po naših lepih krajih, po katerih je bilo prebivalstvo popolnoma iztrebljeno in odvedeno v turško sužnost. Daleč na okrog ni bilo toliko krepkih slovenskih moških, da bi se bili lahko v doglednem času maščevali nad vsiljivimi mohamedanskimi kolonisti.

Kakor razgrne čas čez vse plašč pozabljenja, tako je bilo tudi s turškimi priseljenci, kateri so stopili šele po letih v stik s slovenskim življenjem, se z njim pomešali in spojili tako, da je ostalo in se ohranilo do danes od nekdanjih najljutejših sovražnikov Slovencev samo še ime turškega izvora.

Ako bi hotel opisati vseh 34 velikih turških razdejanj na Štajerskem, bi dovedlo predaleč, ker je iz teh strašnih let do današnjih dni ohranjenih preveč bridkih spominov za eno povest in so tudi porazdeljeni na predolga razdobja.

nice večinoma razprodane, se bo »Vrnitev« ponovila na praznik sv. Treh kraljev. Vso prireditve na Štefanovo so poživali nastopi mladenk s simboličnimi vajami, a najbolj učinkovit je bil na koncu božični prizor, ko smo na odru prižgali in okrasili božično drevesce, katero so obstopile mladenke v belih oblekah z božično deklamacijo, nato pa je vsa dvorana zapela mogočno »Sveta noč«. Zarosilo je marsikatero oko. Ob začetku pa je bil spomin na našega blagopokojnega voditelja g. dr. Antona Korošca. G. župnik je v kratkih besedah oživel pred polno dvorano veliki duh, delo in ljubezen našega pokojnega voditelja. Grobna tišina pa je prevzela vso dvorano, ko je Kampuševa Marica z globoko občutenostjo deklamirala temu primerno deklamacijo od g. Filipa Terčelja »Oče je umrl«. Moramo še povedati, da je čisti dobiček te prireditve namenjen za zastavo Marijine družbe.

Slovenske gorice

Sv. Marjeta ob Pesnici. Na sedmini za pokojnim Franc Poličem iz Močne so pogrebci nabrali za novo bogoslovje 150 din. — V počastitev pokojnega dr. Antona Korošca je Jožefa Uhl nabrala po župniji 800 din za novo bogoslovje. — Iz istega namena je daroval župnik A. R. 100 din za božičnico tukajšnjih revnih šolarjev.

Pesnica pri Mariboru. Občinski odbor je imel 19. decembra žalno sejo za nepozabnim voditeljem slovenskega naroda g. dr. Antonom Koroščem. Stena občinske pisarne je bila prekrita s črtno, na njej je pa bila razobešana slika rajnega voditelja. Žalno sejo je otvoril župan g. Franjo Fras in v kratkem govoru opisal najzačudnejše vrline velikega sina slovenske matere, ki je izšel iz kmečke hiše. Navzoči so s trikratnim »Slava!« počastili spomin g. dr. Antona Korošca.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Ženski odsek RK je izgubil letos jeseni svojo predsednico in podpredsednico. Predsednica ga. Knezar Marija se je preselila, istotako podpredsednica ga. Cujnik Majda. Na izpraznjeni mesti so si članice izvolile novo predsednico, in sicer gospo Supanič Regino, za njeno namestnico pa gospo Pezdicek Julijano. Odsek skuša tudi letos z uspehom rešiti svojo človekoljubno nalogo. Kako veliko razumevanje imajo članice za reveže, ki so posebno letos po draginji hudo prizadeti, kaže dejstvo, da same prispevajo zneske za nabavo zimskih oblek. Tako je darovala ga. Jospina Peklar 100 din, ga. Purčaj Julijana 50 din, ga. Dimat Marija 20 din. Vsem se kar najtopleje zahvaljujemo in priporočamo v posnemanje.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Krajevna kmečka zveza naznanja vsemu članstvu, da se vrši redni letni občni zbor na dan sv. Treh kraljev po rani sv. maši v gostilni g. Peklar. Člani, smatrajte udeležbo za dolžnost! — Dne 13. in 20. januarja bo pri nas tudi strokovni tečaj, katerega prireja banska uprava sporazumno s KZ. Tečaj bo v prostorih nove šole. Predavanja se bodo pričela ob 8. Doblili boste prepotrebna navodila in smernice o uspešnem in naprednem gospodarstvu na naših kmetijah.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Tudi leta 1940. je priredilo učiteljsvo božičnico za najrevnejše. Pri nabiranju prispevkov je sodelovala tudi mladina. Prispevki so bili kaj različni. Nabralci so bili

hvaležni tudi za prispevke ene kronice. Malo, a od srca! Revnejši ljudje so v mnogih primerih pokazali več smisla za taka človekoljubna dejanja. Pri Sv. Trojici so prispevali: 300 din trška občina, po 100 din posojilnica, g. Kirbisch, g. dr. Weixl. Ostali tržani so prispevali nekaj v blagu in 228 din. Ves ostali veliki šolski okoliš pa 551 din. Prispevala je še banska uprava v blagu, potem 300 din Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, Ciril-Methodova družba pa nas je podprla z blagom v vrednosti 2100 din. Razen tega je deca še sama prispevala. Tako se je nabralo v gotovini 1951 din. Dne 22. decembra je bila božičnica. Obdarovanih je bilo 47 dečkov in 47 deklic. Razdelilo se je blaga v vrednosti 6655 din. Blago za nabrani denar je bilo nakupljeno pri domačih trgovcih. Brez pomoči Ciril-Methodove družbe bi bili zavrti mnogo skromnejši. Deca je hvaležna vsem dobrotnikom. Srečni so bili obrazi najrevnejši! Okrog lepih jaslic so brlele sveče. Mladinski zbor je zapel božične pesmi. Po obdaritvi se je deca razšla. Zahvaljevala se je učiteljsstvu za trud, ki nikoli ne pozabi mladine, posebno ne najrevnejše! — A-ž.

Sv. Trojica v Slov. goricah. V našem farnem domu, ki je sedaj znotraj popolnoma dograjen, bomo na Novo leto ob 15 igrali lepo božično igr »Vrnitev«. Vsi domačini pa tudi vsi prijatelji lepih iger prav iskreno vabljeni. Na praznik sv. Treh kraljev bomo igrano ponovili.

Sv. Bolfenk pri Središču. Prosvetno društvo bo vprizorilo 1. januarja v šoli ob 18.15 krasno narodno igr s petjem in petih dejanjih »Krucic«.

Velika Nedelja. Kat. slov. bralno društvo »Mir« ponovi v nedeljo, 5. januarja ob 15 v društveni dvorani pretresljivo igr »V temoti«. Pridite!

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. V nedeljo, 22. decembra, je bila pri nas šolska božičnica. S prav lepimi besedami sta nagovorila obdarovance g. šolski upravitelj in g. župnik. Učiteljsvo šole je šlo z velikim veseljem na delo. Pridno je pobiralo prispevke po vaseh šolskega okoliša. Povsod so se našla dobra srca in vrgla v njihovo božično vrečo kovača ali še več. Šolska prireditve sama, na katero smo v »Slov. gospodarju« vabili, je prav lepo uspela. Otroci so nastopili s pesmijo in igrice ter svojo nalogo prav dobro rešili. Mamice so z zadovoljstvom občudovale svoje male šolarčke. Dvorana farnega doma je bila polna. Zadovoljni smo bili z moralnim in materialnim uspehom. Tudi krajevni činitelji so se dobro odrezali. Cerkevni ubožni sklad in občina sta odmerila svoj delež. Krajevna Protituberkulozna liga in naši trgovci niso zaostajali v socialnem tekmovanju. Z deležem, ki ga je šola prejela od banke uprave, je bilo obdarovano tudi zadostno število otrok. Naši mali so letos dobili prav lepe obleke od posnemanja vredne tvrdke Rosner v Mariboru. Lovrenški rojak dr. Horvat se je na zimo spomnil ubogih šolarjev in poslal lep prispevek naši božičnici. Vsem, ki so le količkaj darovali ali na kak drug način pripomogli k topli oblecki naših šolarjev, se v njihovem imenu prav lepo zahvaljujemo.

Slovenska Krajina

Sv. Sebeščan. Ob božičnih praznikih je naše Prosvetno društvo uprizorilo Meškov misterij »Henrik, gobavi vitez«. Igra je v vsakem oziru

nadvse dobro uspela. Igra je videlo okrog pet sto ljudi, kar je izredno dosti v župniji s tisoč farniki. Igra je ljudem zelo ugajala. Tudi evangeličanom je bila igra všeč. Igralci so svoje vloge proti pričakovanju dobro izvedli. Glavne vloge, to je gospe, Henrika, Blanke in Ljudovika, so bile tako podane, da bi jih bili veseli tudi v večjih krajih, pa tudi vsi ostali igralci so zadovoljili, le da ti niso mogli pokazati radi kratkih vlog svojih sposobnosti tako kot ostali. Igra so povzdignile tudi lepe obleke od Prosvetne zveze. Igralcem prav iz srca čestitamo in jih prosimo, da bi nam še večkrat nudili take igre. Obenem se tem potom zahvaljujemo avtorju, da nam ni računal tantijeme.

Dolnja Lendava. Dosedanji naš okrajni podnačelnik g. Rijavec, ki je dolgo let služboval pri nas, je premeščen za podnačelnika v Mursko Soboto.

Kupšinci. Naš rojak g. Kondor, ki je svetovno zna slikar-karikaturnist, se je po daljšem potovanju po Bolgariji spet vrnil v domovino. V januarju bo v Murski Soboti razstavil svoja najnovejša dela, ki so prav zanimiva.

Tešanovci. V četrtek, na praznik sv. Štefana, se je naš domačin g. Štefan Novak, kandidat prava na vseučilišču v Ljubljani in agilni prosvetni delavec, doma poročil z g. Kristino Mertuk, uradnico okrajnega načelstva v Soboti in gostilničarjevo hčerko iz Lipovec. Bilo srečno!

Turnišče. Božične praznike smo prav lepo praznovali. Letos tudi ni bilo nobenih zabav, kar je imelo za posledico, da so izostali pretepi, ki so se skoraj vedno dogajali na teh veselicah. — Naše prosvetno društvo prav pridno deluje. Saj je v tem kratkem času, kar imamo svoj dom, že igralo več novih iger, katere ljudje prav radi obiskujejo. — Nedavno smo pri nas ustanovili tudi svoj Fantovski odsek, ki že prav pridno deluje. Včlanjenih pa je že preko 50 fantov, ki so navdušeni za delo. Duša odseka je g. kaplan Lojze Kozar.

Murska Sobota. V prvi polovici decembra so bile pri nas tridnevne duhovne vaje za dekleta, ki jih je vodil g. Drago Oberžan, duhovni svetnik iz Maribora. Čeprav je bilo zelo mrzlo, je prihajalo v cerkev okrog 200 deklet iz Sobote in okolice, ki so vse prejele sv. obhajilo.

Gornja Bistrica. Naša domačinka Rozalija Smodiš je dobila razpisano pogodbeno pošto v Nemški Loki, kjer se naj dobro počuti.

Hotiza. Pri nas se vrši pod vodstvom g. šolskega upravitelja Pucko Janeza kmetijsko-nadaljevalni tečaj, ki ga obiskuje precej mlajših posestnikov in kmečkih fantov, ki se zanimajo za napredno gospodarstvo.

Haloze

Sv. Andraž v Halozah. Pretužno je odjeknila vest med našim ljudstvom, da nas je mnogo, mnogo prezgodaj zapustil naš voditelj dr. Anton Korošec, predsednik senata, prosvetni minister itd. Roka božja nam ga je iztrgala in položila v prerani grob ravno v teh časih, ko smo ga najbolj potrebni. Mi vsi kot njegovi zvesti pristaši in tudi njegovi nekdanji nasprotniki globoko obžalujemo njegovo prezgodnjo smrt. Saj je bil pokojni voditelj slovenskega naroda človek, ki mu ni več enakega. Mož, kakršen je bil dr. Korošec, sledi v vsakem četrstoletju samo eden, ki bi se tako trudil za svoj narod, kakor se je trudil

Prvo poglavje

Jezdeca

Oktohrskega popoldneva leta 1531. sta jezdila iz Maribora proti Limbušu Slovenec Janez Pihler in uskok¹ Pero Čatorič. Prvi je bil stotnik in šef generalnega štaba graničarske vojske, drugi navaden stotnik graničarjev iz Gospiča. Jezdeca sta bila v najboljših letih, nekaj nad trideset. Slovenski častnik je bil izredno močne postave, raven liki sveča, s črnimi brki na prijaznem in prikupljivo smehljajočem obrazu. Njegov tovariš je bil prava bosanska trska, suhljato zakrivljenih nog, po uskoško pobešenih mustač, lokavih oči in pri najmanjšem razgibanju obraza grozeče režečih usten.

Tik za gospodarjema sta jo vbirala na konjih služabnika Matija Bratuša in Ivo Kirič.

Častnika v lahki opremi ter samo s sabljama ob bokih sta premljevala tedanje nevdružne razmere, nad katerimi se je najbolj pritoževal uskok Pero. Neprestano je mahal s pobešenimi brki proti Janezu z očitki: »Majko ti tvojo! Tebi je lahko. Iz kmečke hiše si skočil s po-

spovedal, odpustil svojim morilec, prejel sv. obhajilo in se udeležil lastne zadušnice. Dne 15. oktobra je njegova kri poškopila že itak razrvano špansko zemljo.

Za 4 milijone frankov se je pridivilo 4760 oseb. Pred sodiščem v Gentu v Belgiji je bila te dni zapuščinska razprava, ki je vzbudila ogromno zanimanje. Leta 1935. je v Tamisu v Frandriji umrla neka bogata žena. V oporoki je dediščino 4 milijone belgijskih frankov zapustila svojemu nečaku Edvardu Orlayu, o katerem pa že več let ni ničesar slišala. V oporoki je bil tudi dostavek, da se dediščina v primeru, če bi nečaka ne našli, porazdeli med sorodstvo. Srečnega nečaka so iskali zaman po vseh delih zemlje. Slednjic je sodišče ugodilo neprestanim

V naslednji povesti iz časov največjega junaštva Štajercev sem izbral leto 1532. Tedaj je bil oblegan od Turkov danes obmejni Maribor. Mesto je odbilo tri napade nad 100.000 mož broječe turške vojske. Tedaj se je izkazalo vojaštvo s kmeti, da je kos turškim napadalnim množicam.

Z drugo oblego Maribora leta 1532. je v najožji povezanosti pohod Turkov na znane Ruše in na turški zid za Rušami. Ruše so bile v tisti dobi v kulturnem oziru mnogo več nego Maribor in so bile s svojo znamenito božjepotno Marijino cerkvijo privlačen magnet za stiskane in tolažbe potrebne iz štajerske.

Naša povest se naslanja dalje na tedaj že znamenito Ptujsko goro, katera je tvorila pod najmočnejšo zaščito nebeške Matere tabor za Dravsko in Ptujsko polje; ob njem so si polomili turški divjaki večkrat svoje zobe.

Povest »Hči mariborskega mestnega sodnika« se godi v naših domačih krajih od današnje severne meje do Brežic. Vpletene so v dogodke zgodovinske osebnosti, katere so igrale okrog leta 1532. med štajerci vodilno vlogo, jih branile pred turško šibo božjo s toliko hrabrostjo, da ni ohranila zgodovina le njihovih imen na častnem mestu, ampak bodo vedno živela njihova dejanja v obrambo zatirane štajerske raje v ljudskih pravljicah, katere tudi še danes širi preprosti narod z živo besedo od roda do roda.

¹ Uskoki (pobegli) je iznačba od leta 1520. za Srbe, Hrvate in Vlahe, kateri so pobegnili pred Turki predvsem iz Bosne, in so jih naselili okrog Metlike, Žumberka in Senja v Dalmaciji. Uskoke so koj po naselitvi uporabili kot graničarje ob turški meji.

on, ki ga je dne 17. decembra objela mati zemlja, iz katere bo vstal povečalen poslednji dan. V duhu stojimo ob njegovem prebranem grobu in ga prosimo: Dragi naš voditelj, vodi še naprej iz onega sveta svoj slovenski narod, kakor si ga vodil do sedaj in ne pusti, da bi ga zadela nesreča, iz katere koli strani! Če ravno je prenehalo biti očetovsko srce dr. Antona Korošca, toda njegov duh živi in bo živel, dokler slovenski rod živel bo po zemlji tod! Slava njegovemu spominu! — Po trinajstih letih smo zopet bili tako srečni, da se je vršil pri nas sv. misijon. Sv. misijon so vodili očetje frančiškani, in sicer dva gospoda, prvi p. Odilo Hajšek iz Ljubljane, drugi pa p. Gvardijan iz Novega mesta. Misijon se je vršil od 15. do 22. decembra. Ljudje so se pridno udeleževali stanovskih pridig, sv. maši in pobožno sprejemali sv. zakramente.

Sv. Barbara v Halozah. Nenadna vest o smrti našega voditelja dr. Korošca je pri nas tudi pretresla vsakega človeka. Nismo in nismo mogli verjeti, vendar je res. Vsi pristaši JRZ smo prizadeti od smrti našega največjega Jugoslavana in Slovenca. Naša zvestoba sega tudi preko groba njegovemu spominu. Radi zvestobe blagemu pokojniku hočemo ostati zvesti tudi njegovemu nasledniku, ki je določen na čelu stranke. Tudi od nas so se delegati udeležili pogreba v Ljubljani, drugi pa smo pri radijskih aparatih žalostno spremljali potek žalnih svečanosti ob istočasnem zvonjenju farnih zvonov. Vodstvu stranke in sorodnikom želimo, da vdano prenesejo z vsem narodom bridko izgubo, rajnemu pa želimo zvesti Barbarčani, naj v miru počiva.

Slovenjebistriški okraj

Spodnja Polskava. Tukajšnja Kmečka zveza naznanja ljubiteljem lepe knjige in čtiva, da je otvorila 21. decembra javno knjižnico in čitalnico za faro Sp. Polskava-Pragersko. Knjižnica bo odprta vsako nedeljo in praznik po sv. maši in po večernicah. Pridite po knjige!

Konjiški okraj

Oplotnica. žalostna vest o bridki izgubi našega narodnega voditelja nas je močno zadela. Kar verjeti nismo mogli žalostnim vestem, ki so pa, žal, postajale vedno prepričevalnejše. Umolknili smo, kot da je v nas življenje zastalo. V nedeljo, dne 22. dec., smo imeli komemoracijo za blagopokojnim našim voditeljem. Zjutraj je bila sv. maša za Velikega pokojnika; nato so se pa v dvorani Katoliškega doma zbrali: ves občinski odbor, prosvetno društvo, FO, dekl. odsek ter požarna bramba. Na odru je bila lepo okrašena z zelenjem in zastavami slika našega voditelja. V imenu občine je imel globoko zasnovan govor duh. svetnik Fr. Hohnjec, ki je med drugim tudi omenil, da je po zaslugi dr. Korošca bil pomiloščen leta 1917. prejšnji čadramski župnik monsg. Bezenšek, ki je bil od deželobrambnega vojnega sodišča v Gradcu zaradi »slovanstva« obsojen na 4 mesečno ječo. V imenu Prosvetnih organizacij je govoril gospod akademik Ludvik Leskovar. Po primerni deklamaciji so zmolili Oče naš in Zdravo Marijo za dušni pokoj Velikega našega narodnega voditelja.

zahtevam sorodnikov ter je razpisalo zapaščinso razpravo. Toda koliko je bilo presenečenje, ko se je na sodišču priglasilo pri delitvi dediščine nič manj kot 4760 oseb, ki so z listinami dokazale, da so kakor koli v sorodstvu z umrlo ženo.

Motorizirani zdravniki. V japonskih pokrajinah, kjer primanjkuje stalnih zdravnikov, je vlada organizirala tako zvane motorizirane zdravnike. V posebnih velikih avtomobilih je urejena popolna klinika, ki ima celo rentgenski aparat. Člana te klinike sta zdravnik in strežnica. Avtomobil je neprestano na poti ter obiskuje vas za vasjo. Zdravnik nudi bolnikom potrebno pomoč in zdravlila, kjer pa je potrebno, izvrši tudi operacijo. — Največja skrb pa velja otrokom izpod šestih let

močjo plemenitavev v visoko častniško šaržo, pri kateri ni treba nositi neprestano glave v torbi. Drugače meni! Bogzna kaj in katera majka me je rodila za neprestani boj ob vsakem letnem času. Kaj tebi! V kratkem boš general, se boš oženil, si ustvaril svojo lastno družino na kakem gradiču, s katerega se boš smejal Turčinom. Mojemu očetu so iztaknili mohamedanski pasji sinovi kot preprostemu graničarju oči, medtem ko so mu odvedli mlado ženo in mojo mater, ko še hodil nisem, v sužnost. S sabljo v roki sem dorasel v graničarja, radi hrabrosti so mi morali priznati čin stotnika, ki živi od stalne smrtne nevarnosti in prelivanja turške krvi. Kdaj, kako in s čim si naj ustvarim dom na stara leta? Uskok se naj ženi na starost, ko se že komaj drži pokonci od brazgotin, in mu je žena le še za družbo, da ne pogine čisto osamljen za plotom kakor brezzobi pes!«

Na take in podobne očitke glede žalostne usode uskoškega bojvnikarja ob turški granici je molčal višji častnik Janč, kakor da bi njegove misli plavale nekje drugje, le po bojnem polju ne.

Veselo srečanje

Jezdeca sta dospela v počasni ježi v Limbuš, ko je vzbudil v obeh občih pozornost za vojaka najlepši prizor: na enovprežnem vozu je stala v kadi v ljubki baržunasti jopici rdeče barve krepke postave iz polnega grla prepe-

Mislinska dolina

Št. Vid nad Valdekom. Posestno spremembo je izvršil, tako da je prodal svoje posestvo dolgoletni tukajšnji vrli gospodar Rednak Josip, dolgoletni bivši občinski tajnik, občinski odbornik in odbornik Krajev. šol. odbora. Bil je zelo več in marljiv v tajniški stroki ter naklonjen kmečkemu delovnemu ljudstvu. Ob vsaki priliki se je zanimal za blagor in korist občine in svojih občanov, zaradi česar je bil tudi priljubljen med farani in sosedni sploh. Dolga leta je dobro gospodaril s svojo že pokojno ženo na lastnem majhnem posestvu, na katerem sta z denarjem in drugim vedno zadostno razpolagala. Bila sta radodarna, čeravno sta posedovala le manjše in hribovito posestvo. Že dalje časa si je prizadeval, da kupi bolj rodno in na bolj primernem kraju ležeče posestvo, kar se mu je končno tudi posrečilo. Rednak se je sedaj preselil na novo kupljeno, p. d. Uršičevo posestvo v Gmajni pri Slovenjgradcu, na katerem mu želimo mnogo sreče, obilo blagoslova in vso zadovoljnost v novih gospodarskih in družinskih prilikah ter da bi tudi vnaprej ostal zvest naročnik »Slov. gospodarja«.

Savinjska dolina

Šmartno ob Paki. Dne 26. decembra so imeli v občinski posvetovalnici komemoracijo za velikim pokojnikom g. dr. Antonom Korošcem tukajšnja KZ, JRZ in MJRZ. Lepe besede o umrlem voditelju je spregovoril g. Martin Steblovnik. Soba je bila odeta v črno, okrašena z državno in narodno trobojnico, sredi katerih je bila slika dr. Korošca, obdana z zelenjem in žalnim trakom. Isti dan popoldne je imelo spomin v društveni dvorani Prosvetno društvo. Žalni govor je imel društveni predsednik. Slava našemu velikemu očetu, nesmrtnemu dr. Korošču!

Saleška dolina

Škale. V času, ko so mnoge družine razbite in žalostne, smo obhajali 25. nov. v Plešivcu prelep in vesel družinski praznik, zlat jubilej spoštovanih zakoncev Jožefa in Helene Pirnat. Pred cerkvijo ob slavoloku sta ju pozdravili dve vnučinki s primernima deklamacijama, v cerkvi pa ju je staval gospod župnik mnogoštevilnim udeležencem v prelep zglede krščanskih staršev. Ni sta se bala blagoslova otrok. Izmed 15 sta jih zredila in spravila h kruhu 12, bodisi da so poročni, bodisi da so v službah ali doma. Trije so umrli v najnežnejši dobi in so tudi pri dobrem. Zato sta pa bila deležna tudi blagoslova božjega tako pri otrocih kakor tudi pri gospodarstvu. Vsi otroci jih spoštujejo in ljubijo in imajo poročni otroci zopet mnogoštevilne, ljubke in pridne otroke. Lepo Dolarjevo domačijo sta plačala v dveh letih, mnogo nanovo pozidala in popravila in leta 1923. izročila najstarejšemu sinu Jožefu brez dolga in v najlepšem stanju. In ni čuda. Saj se je po stari slovenski navadi po večerih pogosto oglašala molitev sv. rožnega venca, nedeljo sta posvečala Bogu in oče je kot član Apostolstva mož v mesečnih sv. obhajilih krepil dušo za borbe življenja, ki so prišle, pa sta jih boguvdano prenesla in v zaupanju na Boga pre-

magala. Zato so se zbrali vsi otroci razen enega, ki je v bolnišnici, v veselem razpoloženju na domu svojih dobrih staršev, da jim pokažejo svojo hvaležnost, vsem udeležencem cerkvene slovesnosti pa bo ostala zlata poroka Dolarjevih staršev v neizbrisnem spominu. Zlatoporočenecema, ki sta še čila in zdrava, naj da dobri Bog še mnogo zdravih in srečnih dni do biserne poroke!

Laški okraj

Laško. Kar zastal nam je dih, ko smo slišali, da nas je zapustil naš narodni voditelj in rešitelj dr. Anton Korošec. Vse se je zalostilo, vse solzilo. Zavihrale so žalne zastave skoraj na vseh poslopih. V lepem številu smo se udeležili (kar 60) pogreba v Ljubljani in tam molili za pokoj njegovi duši ter za milost dobrega voditelja. Oni pa, ki niso mogli v Ljubljano, so se doma udeležili žalne maše zadušnice. O Bog, daj mu, da v miru počiva, novemu voditelju dr. Kulovcu daj pa moč, da nadaljuje započeto delo pokojnika. Slava Korošču. — Hranilnica in posojilnica v Laškem je na svoji žalni seji dne 16. decembra t. l. sklenila, da namesto venca na grob pok. g. dr. Antona Korošca podela podpore: Uniji za zaščito otrok v Laškem 250 din ter za nakup obutev revnim otrokom na šolah pri Sv. Miklavžu, Sv. Jederti in v Gornji Rečici, vsaki po 175 din, skupaj 525 din.

Sv. Rupert nad Laškim. Staro leto se poslavlja z nenavadno hudim mrazom, a vendar smo se tisti teden pred Božičem veliko gibali in marsikaj opravili: imeli smo od 15. do 22. decembra ljudski misijon; vodili so ga gg. lazaristi od sv. Jožefa nad Celjem. Prve dni smo res nekoliko omahovali, češ, kako naj v tem silnem mrazu obiskujemo mrzlo cerkev; a ko smo gledali in poslušali gospode misijonarje, s koliko vnmemo in vztrajnostjo so nas poučevali, opominjali in bodrili da vse dobro, pa smo se tudi mi vneli in tako premagali z notranjim ognjem zunanji mraz. Ljudstvo se je sv. opravil udeleževalo ves teden s hvalevredno stanovitnostjo, božja miza je bila vsak dan naravnost oblegana. Le nekaj izkoreninjenec se je izogibalo cerkve tiste dni, vsi drugi so prišli. Iskreno smo se pri slovesu v nedeljo, dne 22. decembra, zahvalili gg. misijonarjem pod vodstvom g. superiorja Flisa za njihov velik trud in požrtvovalnost. Misijonarji so misijon končali, mi pa ga hočemo začeti in nadaljevati, tako smo trdno sklenili!

Zahvala.

O priliki bridke in težke izgube, ki je zadela našo ožjo in širjo domovino s smrtje narodnega voditelja dr. Antona Korošca, je njegova rodbina prejela brezbroj sožalnih izjav iz Slovenije, Srbije in Hrvatske. Vsem tistim, ki so nas podprli s sožaljem in izrazom tolažbe ob pretežkem udarcu, ki je posebno bridko zadela nas, ki tvorimo njegovo ožjo rodbino, sporočimo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo. Slava spominu dr. Antona Korošca! — Sv. Jurij ob ščavnici, 28. decembra 1940. — Micika, rojena Korošec, Jakob, Ivan in Jožef Šinko.

vajoča deklica, ki je držala v eni roki bič, v drugi pa vajeti.

Veselo pevko je presenetil pogled na praznično oblečeno vojaško četico tako, da je nehote zadržala konja. Lepa domačinka in tujci so se spogledovali nekaj časa, preden se je dotaknilo voznice vprašanje:

»Dekle, naj te kličejo kakor koli, povej nam, kod je treba zaviti v Vrhov dol do vinograda mariborskega mestnega sodnika?«

Nagovorjena je nagajivo nagnila z rogočnim krogom temnolasih kit obkroženo glavico, se na lahko nasmehnila in pokazala z bičem v smeri ob potoku, iz katere je ona priropotala z vozom.

Krdelce se ni dalo odpraviti s kratkim pokazanjem, ampak je obstopilo dekliča, ki ni pobesil rajsko srečo odsevajočih plavih oči, ampak je korajžno pogledal neznanecem pod brke z neizgovorjenim pozivom: Le vprašajte, bom že odgovarjala!

Častnika sta se zagledala od blizu v srečanje ob potoku, preden je nadaljeval Janez:

»Kam, Micika, v globoki kadi in kar sama?«

Dekliški odgovor je otvoril zvonek smešek in že ji je zapelo iz grla:

»Jutri bomo trgali v vinogradu in peljem zamakati kad v globoki tolmun potoka, ki je v gozdu proti Dravi.« Trije tujci so skočili s konj, eden je pograbil vajeti

Vetrov sin

(Pravljica)

»Naposled je napočil dan, da spoznaš mojo moč in moje carstvo,« je rekel Veter svojemu sinu. »Vkrcaj te bom na ladjo, ki sem jo dal zgraditi samo zate. Ti boš samo krmaril in ladja te bo nesla, kamor boš hotel. Toda pazi in ne poslušaj ljudi, ki jih boš srečal! Ne zmejni se za njihove besede, ker boš doživel neprijetna razočaranja.«

Vetrov sin je odplul. Veter je začel pihati. Jadra so se napela in ladja je hitreje zaplula. Otrok je bil kmalu na odprtem morju. Veter je močneje zapihal. Kljun ladje je rezal valove in poskakoval ko žrebe. Dečku se je zdelo, da leti.

Ladja je naglo drvela, gnana od vetra. Mali krmar se je zdaj spomnil očetovih besed. Obrnil je krmilo in ladja je zaplula proti vetru. Valovi so udarjali ob ladjo in nanjo. Dečko je mirno stal pri krmilu. Vedel je, da mu oče Veter ne bo storil nič hudega.

Nenadoma je opazil prevrnjeno ladjo. Valovi so se igrali z njo ko z orehovo lupino. Brodolomci so plavali na deskah in klicali na pomoč.

Dečko se je spomnil očetovih besed in plul dalje. Toda vpitje nesrečnežev je ganilo njegovo srce ter je obrnil ladjo proti brodolomcem.

Veter je ko na povelje nehal divjati. Dečko je brodolomcem vrgel vrh za reševanje. Nesrečneži so se drug za drugim rešili.

Ko so brodolomci videli na ladji samo dečka, so ga radovedno izpraševali o njegovem poreklu in življenju. On jim je odgovarjal, samo tega ni povedal, da je Vetrov sin, ker se je bal maščevanja.

Valovi so se pomirili. Ladja je težko plula naprej. M. uli so trije dnevi. Brodolomcem je presedala ta počasna vožnja. Tudi hrane je začelo primanjkovati. Godrnjali so.

Dečko je vse mirno poslušal. Prej so preklinjali veter, zdaj pa so ga klicali na pomoč. Dečko je zaprosil očeta, naj spet zapiha. Veter je ustregel njegovi želji.

Mornarji so skočili vsak na svoje mesto, kakor so bili vajeni na svoji ladji. Veter je vse huje divjal. Ladja je škripala pod njegovimi udarci in se le s težavo prebijala skozi valove.

Preplašeni mornarji so pritekli k dečku, ki je mirno krmaril, in so vpili:

»Ali si hudobec in nas spet vodiš v propast? Izkrcaj nas na najbližji obali, drugače jo boš izkupil!«

Dečko je mirno odgovoril:

»Ne morem menjati smeri.«

»Vrzimo ga v morje!« je nato zavpil eden izmed mornarjev.

Dečka je prevzel velik strah, ker je iz oči mornarjev čital mržnjo in maščevalnost.

»Zemlja, zemlja!« je zavpil drug mornar in je pokazal na desno.

»Obrni ladjo proti bregu!« so zavpili mornarji. Dečko je ubogal.

»To je drugič, da ne ubogam očeta,« si je mislil dečko. »Bog ve, kaj me bo spet zadelo.«

Ko se je ladja približala obali, se je morje pomirilo. Mornarji so poskakali na kopno, ne da bi se dečku zahvalili.

Mali krmar je zaman čakal, da bi zapihal veter. Ladja se ni zganila. Dečku je bilo žal, da ni bil ubogal očeta. Začel je jokati.

Nenadoma je zaslišal okrog jambora čuden glas.

»Aha, kesaj se! Upam, da si spoznal svet in ljudi.«

Dečko je spoznal glas svojega očeta in se razveselil.

Veter je govoril:

»Da, sin, mislim, da te je minulo veselje do tega, da bi se spet približal ljudem. Splošno pa sem s teboj zadovoljen. Imaš dobro, plemenito srce, toda zapomni si, da je v življe-

nju še nekaj večjega močnejšega od sočutja. To je glas dolžnosti, katerega moramo v prvi vrsti poslušati. Ti boš moj naslednik v zraku, na morju in na zemlji. Svojo dolžnost boš moral vršiti, čeprav ti bo pokalo srce, ko boš videl, kako ljudje padajo in poginjajo v borbi s teboj. Upam, da si me razumel. Kdor svoje dolžnosti ne izvršuje vestno, propade. Kaj bi bilo morje brez vetra? In kak bi bil zrak brez gibanja?»

SMEJTE SE!

Kaj je najvažnejše ob prometni nesreči?

Luka: »Pri vsaki prometni nesreči je najvažnejša prisotnost duha. Kaj praviš k temu, Tone?«

Tone: »Mislim, da to ni najvažnejše.«

Luka: »Ampak kaj?«

Tone: »Odsotnost telesa.«

Prijazna ugotovitev

Dama: »Dve stvari sta vam na poti, drugače bi bili kar dober plesalec.«

Gospod: »Katere mislite?«

Dama: »Vaše noge!«

Čudni časi...

Gospod pastirju: »Danes ni kar tako, moj ljubli! V današnjih časih morajo delati volno iz mleka.«

Pastir: »Ali je to kaj posebnega? Moje krave delajo mleko iz sena.«

in šlo je z vozom navzdol ob potoku, kjer se je nabirala voda v jesenski suši v gosti hosti.

Šest krepkih moških rok je hitro obrnilo kad, porinilo voz na kolovoz in že se je vračala voznica v vojaškem spremstvu v Vrhov dol.

Voz je postal pred čedno in prostorno vinogradno hišo. Domačinka je pokazala spremljevalcem na viničarijo in jih povabila prijazno:

»Gospodje, prosim vstopite, nekje v kleti ali prešnici boste našli gospoda mariborskega mestnega sodnika, katerega iščete.«

Dekle je odpeljalo voz naprej po kolovozu s topljo zahvalo za postrežljivost in je izreklo ob slovesu upanje na najbrž naglo protiuslugo.

Razgovori

Sprevod konj po dvorišču viničarije je kmalu privabil na spregled vojaško postavo moža petdesetletnika, ki je pritrdil, da je on Krištof Wildenrainer, mariborski mestni sodnik.

Konji so bili naglo privezani, postreženi s senom in že je vabil sodnik neznana častnika v sobo na razgovor in vino z opravičilom, da bo kmalu na mizi tudi kaj za pod zob, kakor hitro se bo vrnila hčerka.

Za mizo je zvedel gospod Krištof, da gosti pod svojo streho izredna poslanca, katera mu prinašata vesti o ponovno grozeči turški nevarnosti.

Mestni sodnik in obenem vojaški poveljnik Maribora je zvedel iz ust dveh očividcev, da kažejo vsa znamenja, gibanja in razpošiljanja rednih glasnikov na vse strani mogočnega turškega sultana to, da bodo doživeli hrvaški in slovenski kraji drugi turški naval s ciljem: nad Dunaj!

Ker ni znano, katero pot bo izbrala tokrat sultanova armada, je treba skrbno pripraviti vsa utrjena mesta in manjše trdnjave, katere je Turek že napadal, ko je hotel Nemcem zadati smrtni sunek. Skoraj sigurno je, da bo pri tem turškem pohodu Maribor v važni vlogi in radi tega sta morala na pot od turške granice, da opozorita mariborskega mestnega sodnika na težavno nalogo obrambe obdravskega mesta, katero je že enkrat tako sijajno kljubovalo oblegi mohamedanske vojske.

Kakor hitro sta omenila odposlanca gospodu Krištofu obrambo Maribora pod njegovim poveljstvom leta 1529., sta ga pognala v valove njemu najljubšega razgovora, kako je nasul izpred Dunaja bežičim Turkom popra pod pete, ko so trikrat zaman navlili na mariborsko obzidje.

Preden je gospod sodnik obrazložil gostoma, da se razume na uspešen odpor napram mohamedancem, se je postavil pred oba v vsej svoji orjaški mogočnosti ter odločnosti s predstavo svoje osebnosti z besedami:

starosti, ki jih »motorizirani zdravniki« redno pregleduje ter daje staršem koristne nasvete.

Umrl je prvi človek, ki ga je rešil Pasteur. Te dni je umrl v Parizu prvi človek, ki ga je ugriznil stekel pes, pa ni umrl od stekline. Piše se Jožef Mester. Znano je, da je bil do Pasteurja, ki je znašel cepivo proti steklini, neusmiljeno zapisan smrti v groznih mukah vsak, ki ga je ugrizel stekel pes. Ko je iznašel Pasteur svoje cepivo proti steklini, je bil Mester še majhen deček. Pasteur je na njem prvič preizkusil svoje cepivo in je čudovito uspel. Iz hvaležnosti do velikega rešitelja je potem stopil Mester v službo pri Pasteurjevem zavodu v Parizu, kjer je ostal do smrti.

(Dalje sledi)

Naročilnice iz Vaše božične številke še nismo prejeli! Nekateri naši naročniki so še isti dan, ko so prejeli »Sl. gospodarja«, božično številko, izrezali naročilnico in nam poslali naslov novega naročnika. Vsak dan so nato prihajale naročilnice. Še veliko pa jih je zunaj. Morda tudi še Vaša? Ne odlašajte! Pošljite nam vsaj en naslov novega naročnika! Prav vsakdo naj dela na to, da bo naš list v vsaki hiši na Slovenskem! — Na delo za dobro stvar!

Vsem svojim zavarovancem, prijateljem in sodelavnikom želi v Novem letu mnogo sreče in zadovoljstva

„**DRAVA**“ KI JE PRAVA
ZAVAROVALNICA
MALEGA ČLOVEKA

MARIBOR

Sodna ul. 1
v lastni palači

MALA OZNANILA

SLUŽBE

Majar ali najemnik za večje posestvo se išče. Bricman, Maribor, Loška 13.	16
Pošten fant, okrog 14 let star, ali sole prost, se sprejme. Rihterič, Gačnik, Pesnica.	9
Sodarskega vajenca sprejemem. Hrana, stanovanje v hiši. Alojz Potrč, Sv. Lenart, Slovenske gorice.	8
Iščem viničarja, štiri delovne moči. Vpoštev pride oni, ki se izkaže z letnimi spridevali. Redi lahko tri goveda. Sprejme se tudi oženjen hlapec k živini. Naslov v upravi pod »Zanesljiv 6«.	
Sprejemem pomočnika, ki zna dobro kovati, Franc Toplak, kovač, Ruše 41.	20
Sprejme se dekletje za kmečko delo za na Pobrežje. Predstaviti pri Škerbinek, Kralja Petra trg 1, I. nadstropje.	21
Majarja (kravarja) s 4—5 delovnimi močmi, večji močižje in živinoreje, sprejememo takoj. Uprava veleposestva Ide Ornič dediči, št. Janž, Dravsko polje.	22
Sprejemem služkinjo, od 20 let starejšo, vajeno vseh del in kuhe, poštena, zanesljiva, ljubiteljica otrok, k družini z dvema otrokoma, katere je že služila v boljših družinah. Plača do 300 din. Zglašiti se naj pri banovinskem živinozdravniku v Beltincih, Prekmurje. Nastop službe po dogovoru.	24
Ofra sprejemem. Jareninski dol 39.	33
Graščinsko posestvo išče za nastop takoj zanesljivega in vestnega majarja h kravam, ki bi naj bil po možnosti več molže in drugih gospodarskih del. Ponudbe je dostaviti na upravo lista pod značko »Majar 36«.	
Viničar z dvema ali več delovnimi močmi se sprejme v dobro viničarijo, kjer si lahko redi do štiri glave goveje živine. Ponudbe poslati na: F. Zemljič, Ljutomer.	37
Potrebujemo ofra za viničarja Golob Josipa, Banovinsko posestvo Svečina.	46
Sprejemem hlapca k goveji živini. Plača mesečno 250 din. Nastop okoli 10. januarja 1941. Pestevšek, Maribor, Mejna ulica.	39
Sprejemem majarja, hlapca ali ofra z družino po 3—4 delovne moči iz mariborskega ali ptujskega okrožja. Preac Franjo, Ptuj, Z. Breg 3.	42
Iščem viničarja s štirimi delovnimi močmi. Vpršati: Puh, Gregorčičeva 8.	1834

POSESTVA

Posestvo s kovačijo na prometnem prostoru, ob državni cesti v Framu, blizu avtopostaje in kolodvora na prodaj. Lorenčič, Fram.	19
Kupim ali vzamem v najem žago venecijancko. Prednost prometni kraj. Ponudbe upravi »Slov. gospodarja« pod »Stalna voda 25«.	
Kovačnica se da v najem takoj pri železniški postaji Poljčane (Smeh).	7
Odda se v najem mesarija in gostilna. Ptujška gora 35.	18
Iščem v najem posestvo 30—50 oralov takoj ali za 1. februar. Naslov v upravi.	45

Na prodaj velika in majhna posestva, eno lepo posestvo na prometnem kraju, za vsako obrt sposobno, za kovačijo, za mlin in žago ter lesno trgovino. Znamko za odgovor! Grošl Jožef, Slivnica pri Mariboru. 40

RAZNO:

Srečno novo leto 1941 želijo svojim cenjenim odjemalcem ter se priporočajo za obilen obisk trgovine mešanega blaga, nakup jajc, putra, masla, zabele, svinjskih kož. Stalna zamenjava bučnic, sončnice in ripsa za prvovrstno olje. Na zalogi: Alga, Elzafluid, Biljna rosa, Mostin, Sadovin, Redin, Mastelin in Mastin. Emona čaj, sveče za svečnico. Slavko Senčar, Mala Nedelja; Ciril Senčar, Ljutomer; Metod Senčar, Štrigova. 29

Veveričje in druge kože divjačine kupuje I. Ratej, Slov. Bistrica. 41

Bukove hlode kupuje po dnevni ceni »Obnova«, Maribor, Jurčičeva 6. 31

Čevljarški stroj, težki »Singer«, dobro ohranjen, poceni prodam. Lipuš, Koroška cesta 106. 32

Iščem mlatilnico brez tresalk na jermenji pogon. Babšek Karel, Sv. Jurij, Slov. gorice, Partinje 71. 15

Stroj za slamo rezat se prodaja. Razvanje 37, pošta Hoče. 28

Prodam kompletno kovaško orodje v dobrem stanju. Tezno-Maribor, Ciril-Metodova 5. 23

300 din tedensko lahko vsak zasluži z izdelovanjem doma ali prodajanjem potrebnih predmetov. Pošljite znamko za odgovor, P. Baltič, Ljubljana 7, Podrhib 5. 17

Jablus — Jabolčnik. Kaj je Jablus? Jablus je edina snov, iz katere napravite izvrsten jabolčnik ali hruškovec brez vsake prave pijače. Je sestavljen po navodilu rajnega g. dr. J. Vošnjaka in se tako tudi izdeluje. S poštnino stane 50 litrov 43.—, 75 litrov 58.—, 100 litrov 71.—, 150 litrov 103.—, 300 litrov 191.— din. Že nad 1000 pohvalnih pisem! Glavno zastopstvo: »Jablus«, Podčetrtek. 26

Priporočam se Kupčičeva drevnica in trsnica na Ptujski gori! 1834

Vodne turbine, venecijanke, mline, transmisije, dvigala itd. izdeluje najceneje: Strojno podjetje inž. Borštnar, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 18. 1562

Ovčjo volno kupujem in plačam po najvišji dnevni ceni. Babšek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 1780

Trsnica in drevnica Jožef Čeh, Selce, Sv. Rupert v Slov. goricih, nudi prvovrstno cepljeno trsje vseh sort na običajnih podlagah ter korenjake. Nadalje različne sorte lepih breskev in raznovrstne vrtnice ter jabolčne in hruškove divjake. 1854

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor Gosposka 11. 1269

Novo šivalne stroje različnih znamk z okroglim čolničkom, s 25 letno garancijo, prodaja od 2450 din naprej po najugodnejših mesečnih obrokih Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. Prevzema tudi popravila šivalnih strojev in koles. 44

Osebam, ki čez dan mnogo delajo in katerih živci ne prenesejo kave ali ruskega čaja, se priporočam le zdrav cvetlični čaj, naš pravi aromatični »EMONA« čaj. Z dodatkom limone, ruma, žganja ali mleka si pripravite odlično in krepilno pijačo. Toda samo pravi »EMONA« cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod. 1639

SREČNO NOVO LETO 1941
ŽELIJO SVOJIM CENJENIM
ODJEMALCEM NASLEDNJE TVRDKE:

Jos. Pirich

zaloga usnja in nakup surovih kož

Maribor, Aleksandrova c. 21

Kupujem vse vrste surove kože po najvišji ceni, posebno še svinjske

Srečko Pihlar

manufaktura in konfekcija

Maribor, Gosposka ul. 5

Klanjšek Franjo

trgovina z manufakturo, usnjem in špecerijo

Maribor, Glavni trg

Bezjak Ivan

sedlar

Maribor, Cvetlična ul. 33

J. Šusteršič

nasl. Janko Klobasa

Maribor, Glavni trg 17

Na novo izgotovljena trgovina

Martin Gajšek

nasl. Slava Klobasa

Maribor, Glavni trg 1

Elektrotehnično podjetje

M. Leben

Maribor, Koroška c. 28

Telefon 21-32

Oblačilnica

Maribor, Glavni trg 11

Albin Cvetko

trgovina z mešanim blagom

Polskava, podružnica Fram

Alojz Brenčič

manufaktura, drobnarije, pletenine in krojaške potrebščine

Ptuj, nasproti pošte

Miloš Furek

trgovina z mešanim blagom

Sv. Vid pri Ptuj

VESELO NOVO LETO

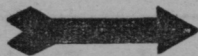
želim vsem svojim odjemalcem ter se priporočam za zamenjavo zrnja za moko ter izdelovanje bučnega olja. — Olje sem že pričel izdelovati. 44

ALOJZ ZORČIČ,

mlin in oljarna — Breg pri Ptuj

LJUDSKA POSJOJILNICA

V CELJU ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4% na trimesečno
odpoved pa po 5% — Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

MALA OZNANILA

RAZNO:

JESEN — ZIMA — HALO! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: Paket serija »M« 10—13 m kretona in druka za predpasnike in obleke 160 din. — Original Kosmos »D« 12—15 m la flanelov za spodnje perilo in barhent za ženske obleke 230 dinarjev. — Paket serija »T« 4 m prima volnenega blaga za žensko obleko, dokler traja zaloga, za staro ceno, in sicer: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din; pri naročilu prosim navedbo cene in barve. — Paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko ali plašč, ženski kostum ali plašč, in sicer: Z-1 160 din, Z-2 200 din, Z-3 250 din, Z-4 300 din, Z-5 360 dinarjev. Neodgovarjajoče zamenjam. Pri naročilu dveh ali več paketov primeren popust. Izrabite ugodno priliko in naročite takoj! Razpošiljalnica **KOSMOS**, Maribor, Razlagova 24/II.

Veverice, dihurje, lisice, kune, zajce in vse ostale vrste kože divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 1777

KUPIJE: hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne papirje po najugodnejših cenah 1430
PRODAJA: BANČNO KOM. ZAVOD, MARIBOR

ZAHTEVAJTE BREZPLACEN KATALOG

**MEINEL
HEROLD**
ZALTYORNICE GLAZBIL
MARIBOR
ŠT. 106

BREZPLACEN POUK V IGRANJU!

KUPIMO VLOŽNE KNJIŽICE

od Prekmurske banke d. d. v Murški Soboti. — Bančni kom. zavod, Maribor, Aleksandrova 40. 1835

Preizkušeni redilni prašek za svinje

zanesljivo hitro zredi Vaše svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 8 din. S povzeto poštnino vred stane 1 zavitek 19 din, 2 zavitka 27 din, 3 zavitki 35 din, 4 zavitki 43 din. — Pravi REDIN se dobi samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11
in vse podeželske trgovine

Vsakovrstne

ODPADKE PAPIRJA IN CUNJ

kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK

trgovina vseh vrst surovin
MARIBOR—DOBREŽJE
Cankarjeva ulica 16
Nakupovalnica Kopališka ul.
Telefon 27-43

Obveščam cenjeno občinstvo, da je na novo založena
manufakturna trgovina

M. GAJŠEK

MARIBOR, GLAVNI TRG 1

Nudimo Vam, Vaši družini, znancem in prijateljem kljub krizi veliko izbiro:

Začetne črke naše ponudbe izdajejo naše poslovno geslo proti druginji
Precitajte pazno!

Posteljne odeje, rjuhe
Otroške obleke, konfekcijo vseh vrst,
Blago za plašče, obleke in kostume,
In belo platno, šifone,
Jedinstveno manufakturno,
A moške obleke po bogati izbiri,
Jamstveno trpežno in fino
Moško perilo poceni,
Okusno in odlične izdelave,
Damsko perilo vseh vrst in okusa,
Rokavice svilene, različne trikotaje,
A barhende, flanelne vsake baže,
Gradl in drugo vso tkanino,
Izvrstne dežnike, mlinska sita!
Nizke so cene v izbiri blaga,
Jedino v tem času dobite pri nas, —
Obilna zaloga nova je vsa!

Velika izbira modnega blaga, vse krojaške potrebščine! Prepricajte se!

Novi vzorci!

Nizke cene!

Solidna postrežba!

Se priporoča za ogled in nakup

M. Gajšek, nasl. S. Klobasa
Maribor, Glavni trg 1

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-